

MAGYAR LAP

3 lei

Taxa postală plătită în m.
aprobării Dir. Gen. PTT

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
BUDAPEST

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 242 (1684) szám * Szerda, 1937 november 24

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

A Tatarescu-kormány választás előtti kiáltványa az ország lakosságához

A kiáltvány támogatást kér a kisebbségektől is a kormány számára. Maniu nagy élénkséget keltett fel a Nemzeti Parasztpártban
Vaida pártjából több vezetőségi tag tüntetőleg kilépett

Bucuresti. Saját tud. Hétfő este minisztertanács volt, amelyen a miniszterelnök az országhoz szóló kiáltványt olvasta fel és hagyta jóvá a kormányelnök. A kiáltványnak választási értéke van. Bejelenti, hogy a kormányzásban a folytatólágosság érvényesül és ismerteti a reformokat, amelyeket a kormány meg fog valósítani.

Poglgalkozik a kiáltvány a kisebbségi kérdéssel is és pedig a nemzeti munkavédelemről szóló bejelentések keretében.

A román munka védelmére és fejlesztésére irányuló tevékenységet kiegészítjük — hangoztatja a kiáltvány — új intézkedésekkel, amelyeket a nemzetközi megegyezések tiszteletben tartásával hozunk, de amelyek hivatottak arra, hogy biztosítsák a román elemnek azokat a jogokat, amelyek őt, mint többségi elemet a nemzeti állam életében megillet. Ez a tevékenység azonban érintetlenül hagyja a kisebbségek minden fejlődési lehetőségét, amelyek őslakók a román földön és amelyek beilleszkednek a román nemzeti állam életébe, magu-

kéva téve annak minden törekvését és minden érdekét.

Biztosítjuk a törvény keretein belül szabadságjogaikat, nyelvüket, hitüket.

A kiáltvány ezalkalommal is együttműködésre hívja fel a kisebbségeket. Ezután a kiáltvány csak röviden utal a külpolitikára, amelynek alapelvei barátsági, szövetségi viszonyok fenntartása, kitartás a Népszövetség mellett, a béke és a határok megvédése.

A SZÁSZOK LEPAKTÁLTAK A KORMANNYAL.

Bucurestiből jelentik: A kormány választási egyezséget kötött a német párttal és 12 helyet biztosított a liberális listán. Fabricius elnöknek első helyet biztosítottak és Hans Otto Roth a parlamenti csoport elnöke marad.

Hétfőn tartotta meg a szocialista párt elnöki tanácsa Grigorovici Gheorghe elnöklete alatt ülést. Elhatározták, hogy a párt egyedül indul a választásokba, mert a demokratikus blokk megalakítását célzó tárgyalások nem vezettek eredményre.

Erős készülődések a Nemzeti Parasztpártban

Bucuresti. Saját tud. Maniu tegnap számos tanácskozást folytatott a nemzeti parasztpárt vezetőivel, akik közölték vele, hogy mindenki az a meggyőződés alakult ki, hogy a párt vezetését ismét neki kell kézbe vennie.

Popovici Mihai tegnap küldetésben volt Iasiban, Costachescu, aki tudvalevőleg a Maniu-ellenes csoport feje. Popovici tegnap este tért vissza és közölte a pártvezetőséggel, hogy

Costachescu egyetért a többiekkel Maniu elnökké választása tekintetében. A központi végrehajtó bizottság ma egyhangulag elnökké választja Maniu-t.

Pălpescu, a konzervatív-párt elnöke és pártjának több vezető embere tegnap látogatást tett Maniunál. Ennek politikai körökben különös jelentőséget tulajdonítanak.

Kedden nagy élénkséggel tárgyalták politikai körökben azt a tényt, hogy Sichiú tábora, volt vezérkari főnök, felvettette magát a Nemzeti Parasztpárt tagjai közé. Sichiú tábora, mint emlékeztetés, néhány héttel ezelőtt, a hadgyakorlatok befejezése után nyugdíjazták. Ugy látszik, a tábornok a polgári nyugalmat politikai téren való működésével akarja felcserélni s azért lépett be szinte tüntetőleg a Nemzeti Parasztpárt tagjainak sorába.

ELÉGEDETLENSÉG A VAIDA-PÁRTBAN.

Bucuresti. Saját tud. Vaida pártjában, a Frontul Románescben a kormánnyal kötött

választási egyezmény éppen ellenkező hatást keltett, mint ahogyan Vaida várta volna. A párt tagjai között nagy elkedvetlenedés tapasztalható, mert mindenki arra számított, hogy a Frontul Románesc kormányra jut s így Vaidát kárhoztatják, amiért csak a választási egyezményrel megelégedett.

A Frontul Románesc számottevőbb tagjai szinte tüntető módon juttatják kifejezésre elégedetlenségüket.

Igy az ardeali vaidista szervezkedés egyik legerősebb oszlopa, dr. Hațiegan Emil orvosprofesszor bejelentette a pártvezetőségnek, hogy egész családjával együtt kilép a pártból s visszatér a Nemzeti Parasztpártba.

Hasonlóképpen kilépett a Frontul Románesc tagjai közül Dionisie Roman, a tarnava-marei szervezet vezetője is. Ezeket a kilépéseket a jelek szerint még mások kilépése is követheti.

NEM VEHETNEK RÉSZT DIÁKOK A VÁLASZTÁSI MOZGALOMBAN.

Bucuresti. Saját tud. A nemzetnevelésügyi minisztérium, értesülve lévén arról, hogy a főiskolai hallgatók csoportjai választási propagandát fejtenek ki, különböző politikai pártok javára, körendeletet küldött az ország egyetemének és főiskoláinak, amely figyelmeztet arra, hogy a törvény nem engedélyezi az egyetemek hallgatóinak a politizálást és közli, hogy amelyik diák megszegi a becsületszavát, az egyeteméről nyomban eltávolítatik.

Látszatok mögött a valóság

(S. I.) Hodzsa, a csehszlovák miniszterelnök egyre inkább úgy tesz, mint csödtömeg-gondnokok szoktak: egyezkedik, tárgyal és szép szavakkal reményeket ébresztget a hitelezőkben. A csöd, melynek felszámolásával megbízták, a csehszlovák kisebbségi politikát érte. A hitelezők, akiknek most szinte mindennap újabb ígéreteket tesz, a nemzetiségek.

Csehszlovákiáról általában azt szokták hinni, hogy ott a nemzeti kisebbségeknek jól megy a sorsuk. Legalább is sokkal jobban, mint bárhol másutt. Nemcsak a csehszlovák politikusok hirdetik ezt országukról, hanem ezen a véleményen vannak más kisebbségek vezetői is, akik messziről nézik a csehszlovák állapotokat. Az igazság pedig az, hogy seholsem volt oly reménytelen és veszedelmes a nemzetiségek helyzete, mint éppen ebben az új államban.

Csehszlovákiában a magyaroknak állami középiskoláik, a németeknek egyetemeik vannak. Szép számmal vannak nemzetiségi népisiskolák. A választások általában törvénytelenül szoktak lefolyni és a nemzeti kisebbségek nagyjában elérik arányos képviselőiket a törvényhozó testületekben. hol anyanyelvükön szólalhatnak fel. Az anyanyelvük nincs kizárva sem a közigazgatásból, sem a törvénykezésből. S nincsenek kizárva a nemzetiségi ifjak a közszolgálatból sem. Pozsonyban állami adományból magyar akadémiát alapítottak s nagyobb községekben népkönyvtárak működnek, melyeket közpénzből tartanak fenn. A kassai és pozsonyi rádióban magyarul is beszélnek és magyar filmek is bejöhettek az országba.

Ez mind igaz és mégis igaz az is, amit mondottunk: Csehszlovákiában a nemzeti kisebbségek helyzete semmivel sem volt megnyugtatóbb és biztosabb, mint a többi utódállamokban. Hanem ellenkezőleg: sokkal veszedelmesebb volt.

Csak az első pillanatban látszik ez az állítás ellenmondásnak. Aki közelebbről vizsgálja meg az ottani kisebbségi helyzetet és az orránál kissé távolabb néz, rájön, hogy igazunk van.

Mindaz a jog és előny, mit a demokrácia nevében a csehszlovákiai kisebbségek eddig élveztek, csak látszat. Akik engedélyezték, csak átmenetnek szánták. Orvosi kábítószernek, annéllyel a műtétet minél kevesebb fájdalommal, tehát lehetőleg észrevétlenül végre lehessen hajtani. A végső cél azonban mindvégig az volt, hogy a nemzetiségekből kioperálják — a nemzetiséget. Ami pontosan annyit jelent, mintha az orvos úgy akarna meggyógyítani a betegét, hogy kivesszi — a szívet. Ahogyan az emberi test nem él szív nélkül, azonmód meghal az a nép is, amelyből kiirtják a nemzeti-ségi öntudatot.

Ezt a műtétet készítette elő szinte húsz éven keresztül a csehszlovák nemzetiségi politika. Nagy körültekintéssel, nyugati szakértelemmel, a kultúra minden vívmányának alkalmazásával készítette elő s dolgozott rajta a különböző műtőkben: a magyarul tanító iskolákban, a magyarul beszélő közigazgatásban, a népkönyvtárakban, melyeknek könyveit és a magyar akadémiában, melynek tudósait a célhoz illő körültekintéssel válogatták össze, legfőként pedig a gazdasági életben, melyre mindinkább kiterjesztették hatalmukat.

A csehszlovák nyelvtörvény bizonyos nem-

zetiségi arányszámhoz köti a helyi nyelvhasználat jogát. Minden újabb népszámlálás után pedig egyre szűkebb térre szorul ez a terület. Igaz, hogy különböző ellenpróbák, például a választások eredményei arra vallanak, hogy az illető kisebbségek egyáltalán nem fogynak: a szűkítés és sorvasztás folyamata azonban lassan, észrevétlenül, biztosan ment a maga útján.

A költségvetésben büszke számok hirdetik, hogy az állam egyre többet költ kisebbségi iskolákra. Ha azonban kissé tüzetesebben megvizsgáljuk ezeket a „kisebbségi” adatokat, kiderül, hogy nem magyar, német vagy egyéb iskolákról van szó, nem kizárólag csehül tanító állami népiskolákról, melyeket olyan falvakban és vidékeken állítanak fel, ahol a kisebbségek vannak számszerű többségben, a csehek pedig — kisebbségben. Nyilvánvaló tehát, hogy a kisebbségi iskola megilleti őket és a nemzetiségi gyermekeken sem esik sérelem, ha ezekben az iskolákba kell járniuk, mert hiszen — „kisebbségi” iskolákba járnak!

A minap Prágától Komáromig magyar földművesekkel utaztam közös fülkében. Fekete mándlis, komoly és öntudatos középkorú férfiak voltak. Művelt beszédű, okos emberek, kik teljes tájékozottságról tettek tanúságot mind a belső, mind a külső politika dolgaiban. Szemléltető oktatást kaptam tőlük a csehszlovák gazdasági politikából, melyet a kisebbségekkel szemben folytatnak. A cukorrépa, a paprika és számos más fontos termék állami kontingentálás alá esik: csak az termelheti, aki erre a hatóságoktól engedélyt kap és csak annyit, amennyire az engedély szól. Magyar kisközgazda azonban csak akkor kap ilyen engedélyt, ha beáll a renegát pártok tagjai közé, ellenségtül vallja a magyar nemzeti mozgalmat, nem vesz részt semmi efféle törekvésben: lehet-e kétség afelől, hogy ez a lelki eltávolítás, a magyarnak szembeállítás a magyarral a legjobb és legbiztosabb úttörője a teljes elnemzetlenítésnek? A személyes gyűlölködés, az anyagi érdek a dac, melyre annyira hajlik a magyar, meg teszi magukét: a megalkuvók már csak azért is cseh iskolába küldik a gyermekeiket, hogy ne legyenek együtt a másokéival; odahaza csak arról beszélnek, hogy a magyarsághoz való ragaszkodásból származik minden baj, az „okos” (vagyis renegát) magatartásból pedig fakad az a jölét, mely a házat körülveszi. Ezt az otthoni tanítást megerősíti az állami iskola, hol szintén nem hallanak a gyermekek egyebet és az ál-

lami népkönyvtár, hol irodalmi formában találják fel az olvasónak ugyanezt.

Ez folyt idestova húsz éven keresztül. Ezt a csehszlovák kisebbségi politikát dicsőíti minálunk számtalan magyarul írt cikk és ezt nevezik büszkén innen és túl — a demokrácia diadalának.

Ez a politika azonban most csödbe jutott. Hodzsa folytonos beszédei és nyilatkozatai bizonyítják a legjobban, hogy milyen tökéletes és teljes ez a csőd. Ha az ottani kisebbségek valóban megkaptak volna eddig mindent, ami járt nekik, ha tényleg megkapták volna a lényegét, amin minden egyéb múlik — nemzetiségi szemléységük végleges és igazi elismerését — vajjon szükséges volna folyton arról beszélni, amit majd ezután kapnak és azt a jövőt festgetni, ami most rájuk virrad? Miután a magyarok és németek irányában rövid idő alatt már ismételtelen tette, most a lengyelek felé kül-

DURA-OPTIMA FÜTŐELEMEK (szárazakkumulátor) mentesítik Önt a rádiózás eddigi kényelmetlenségeitől, hosszú és zavartalan fűtőáramszolgáltatással állandó vételt biztosítanak. Telepes rádióknál felülmulhatatlanok! Nem kell tölteni, sem kezelni! Normális terhelésnél 1200—1500 óráig szolgáltatnak fűtőáramot. Kérjen sürgősen költségmentes technikai leírást. **DURA MŰVEK** R. T. Timisoara.

dött ilyen izenetet Hodzsa: a varsói lapok írják, hogy a lengyelek rövidesen középiskolát kapnak és összes sérelmeiket orvosolják.

Nem kutatjuk az okokat s megelégszünk a ténnyel: ez a fajta kisebbségi politika megbukott. Tudomásul vesszük ezt a tényt s növekvő nyugalommal nézünk a jövőbe.

A kormány pénzügyi tervei a választások előtt

Bucurestiből jelentik: A kormány enyhíteni akarja a köztisztviselők, a falusi és városi kisbirtokosok adóterheit. Az ilyesmi már propaganda szempontból is észszerű, ilyenkor, választások előtt, kiváltképpen, ha a veszteséget más oldalon be lehet hozni...

A KÖZTISZTVISELŐK ÁLDOZATI ADÓJÁT MEGSZÜNTETIK

A pénzügyminiszter közleményt adott ki, amely beszámol a köztisztviselők küldöttségének kihallgatásáról. A köztisztviselők hivatkoztak az egyre növekvő drágaságra és ennek alapján kérték az 1933-ban kivetett 10—12,5 százalékos áldozati adó megszüntetését. A pénzügyminiszter nagy megértéssel foglalkozott a kéréssel és megfogadta, hogy teljesíti a kérést, azonban türelmet kért a technikai nehézségek miatt. Az áldozati adót megszüntető új törvényes intézkedés december elején fog megjelenni.

ni. A köztisztviselők küldöttsége nagy megelégedéssel fogadta a pénzügyminiszter intézkedését. Ez az intézkedés a költségvetésben 100 milliót fog jelenteni.

KÖNNYITENEK A KISBIRTOKOSOK TERHEIN

Eleinte bizonyos adók megszüntetéséről volt szó, azonban ez a terv kivihetetlennek bizonyult. Valószínű azonban egy regresszív adó megállapítása, amely a kisbirtokoknak igen előnyös. A törvénytervezet már a jövő héten elkészül.

Ugyanakkor készül el egy másik tervezet is, amely a házadók melletti pótagadók megszüntetését fogja jelenteni.

ÚJ EGYENES ADÓK ES FOGYASZTÁSI ILLETÉKEK

A fent jelzett könnyítésekkel párhuzamosan újabb egyenesadókkal és fogyasztási illetékekkel akarják egyensúlyban tartani a költségvetést, mivel a külföldi nagy megrendelések ezúttal feltétlenül szükségessé teszik...

A KARRIER

Írta: JESZENSZKY GÁBOR

Ezerkilencszáztizenhat. Halomszámra gyűltek a bizalmas jelentések: nyugtalanodik a volgamenti parasztság...

Udvari bál volt.

— Nézd, ott van Gosztoff Vaszil — fordult Susa kisérőjéhez és félig lehunyt szempillái mögött, úgy hogy más ne vegye észre, érdeklődő tekintetét vetett arrafelé.

— Ugyan hagyj már azt az emberevőt — nevetett Mária, de ő is leplezetlen csodálattal nézett afelé a csoport felé, amelynek közepén állt a hetman. Hatalmas szélesvállú alakja kimagaslott az általában magastermetű orosz tiszték közül is. Foursier ezredesnek, francia katonai aita-sának kis figurája nevétegesen ütött ki a társaság többi tagjai közül. Vékony karjaival erősen hadonászott. Mellen mulatságosan csilingeltek a...

A fogadás véget ért és a cár visszavonult a lakosztályába. A zenészek még egyelőre pihentették hangszereiket és a társaság apró csoportokra ocsolva, tárgyalt a nap eseményeit. A hetman bemutatása volt a fő esemény. Legendás könyörtelensége és elszántsága még a gárdához is eljutott.

— Mit gondolsz On, mi lehet a háttere annak, hogy őfelsége bemutatatta magának Gosztoffot? — kérdezte a német követség nyulánk, szemüveges titkára a mellette álló angol urat.

— Well — mondta az angol és mosolygott — valószínű összefüggésben lehet a felsővolgai akcióval... és esetleg mással is.

Belemélyedtek ebbe a témába. A zenekar egy osztrák zeneszerző új tancdarabját kezdte játszani. Nevétegesen furcsa neve volt. Valami idegen városnév... Ugy hívták, hogy „boston”. A párok lassan keringeni kezdtek a tükörfényes parketten.

Gosztoff csak most vette szemügyre a társaságot, pedig bemutatották őt mindenkinek. Nem emlékezett a nevekre. Először hívták az udvarba

és elkápráztatta a fény. Susa arcórének fehérsége, hollófekete haja és szemének mélykék színe felkelte érdeklődését. Minden áron meg akarta ismerni közelebbről. Ennek semmi különös akadály nem volt, hiszen bemutatták. Csodálkozott magán, hogy a bemutatáskor nem vette észre. Pár perc múlva már együtt keringtek a parketten.

— Tudja, hogy ön ma a legérdekesebb ember egész Szentpéterváron?

— Miért?

— Minden oka meg van arra, hogy a multkorj vakmerő és onhatalmu akciója után, mely járhatott volna épp ugy csúfos kudarccal, mint amennyire sikerre járt. A cár a jövőben sem fog megelégedezni magáról.

A hetman felnevetett. Kissé csodálkozva nézett a most tengerzöldbe játszó szemekbe. Valami hideg érzés fogta el. Nem tudta, hogy miért.

— Ne gondoljunk rá. Ma elértem a célom felé vezető ut egyik állomását. Nem akarok visszafelé nézni.

— Jó. Hát akkor nézzünk előre. Számoit már azzal, hogy ak magásra jut fel, esetleg nagyot bukhat?

A hetman elkomorodott egy percre, de hamarosan visszanyerte a jókedvét. Magabiztos, öntelt, könnyed hangon kérdezte:

— Miért mondja ezt éppen most?

— Csak úgy. Gondolnia kell rá. Tudom, hogy ön bátor katona, azt is, hogy szigorú a kegyetlenségig. Tudom, hogy szívós akarattal törtet a célja felé... De vajjon eljut-e odáig... azt, sajnos, nem tudom.

— Kedves. Kedves, hogy ennyire törődik velem. Szeretném, ha továbbra is gondjaiba venne egy „bátor és kegyetlen” katonát.

Susa felkacagott.

— Maga nem is olyan emberevő, mint amilyennek bírták előttem. Nagyon rémes híre van az udvarnál. Beszéljen valamit magáról. A maga, előttem ismeretlen hazájáról.

— Nem sokat lehet beszélni róla, legfeljebb... És beszélni kezdett...

*

Még nem tudott senki semmi biztosat, de

mindenki érezte, hogy az ezerkilencszáztizen-négyes év más, mint a többi.

A díszszemle megnyerte a cár legmagasabb tetszését. Különösen a kozákok rohama hatott rá lenyűgözően. Gosztoff Vaszil személyesen vezette őket. Lángoló arccal hajolt remek lovának a nyakára. Meztelen kardja izzott a kezében. A legyőzhetetlenség érzésével töltötte el a száguldás. Futó képek rohantak előtte: Hatalom... birtok... pénz... hírnév... és Susa.

Száját keskenyre húzta össze a góg és az akarat. A mellette elsüvítő szél ismerős sziszogést juttatott az eszébe. Hirtelen összerezgett.

Mintha valahol kancsuka csattant volna...

*

Már nem volt háboru, de béke sem. Vad és ismeretlen problémák ütötték fel a fejüket... Ujpesten egy gyárban 6000 munkást kizártak... Kibővült a mentőőrség a Dunán... munkanélküli...
Munkanélküli...
Munkanélküli...

Az emberek új háborúról beszéltek... Európa keleti részén vörös lángok nyaldosták az eget...

Mircsákné hangos csattanással, dühösen bevágta magamögött az ajtót. Az ujpesti gyárnegyed szírenái felsivítottak, de még mindig nem volt kész a krumplipaprikással. Fülledt meleg volt. A szemét közé dobott dinnyehéj kellemetlen szaga megállt a mozdulatlan levegőben. Az utcán négy-öt maszatos gyerek dögnyözte egymást. Rettentő porfelhőt csaptak.

— Józsi! Jössz be azonnal? Elveretlek az apáddal, ne félj!

Az udvaron egypár száználmasan sovány csirke kapirgált. Valamelyik házban recsegve szólt a rádió.

A kerítés mellett ócska viskó állott. Valami fáskamra-féle. Ablak is volt rajta. Színes rongydarab lógott függönyként és megakadályozta a hőség betodulását. Az ajtó be volt támasztva egyenletes hortyogás szűrődött ki a résen. Né-

A francia kiráypártiak mozgalomba kezdtek

A Bourbon—O. Orleans-ház trónkövetelője kiáltványt bocsátott ki Franciaország népéhez

Royalista-gyűlés Genfben

Párizsból jelentik: Guiz Jean herceg, a Bourbon-Orleans-ház családfeje kiáltványt bocsátott ki, mely szerint a monarchia helyreállítása az egyetlen menekvés Franciaország számára a politikai és gazdasági nehézségek-ből. A tizenkétoldalas kiáltvány így kezdődik:

— Elhatároztam, hogy elfoglalom atyám trónját. A monarchista kormány alatt Franciaország újra teljesítheti hivatását, miután az utóbbi évek során a köztársaság politikája a bel- és külföldön egyaránt csak balsikereket mutathat fel. A béke és jólét vissza fog térni a monarchia uralma alatt Franciaországba.

Genfből jelentik: A svájci Távirati Iroda közlése szerint a francia royalisták Párizs grófjának, Guiz hercegnek elnökletével politikai gyűlést akartak tartani Svájcban. A rendőrség megtagadta nekik a határátlépési engedélyt.

A valóság ezzel szemben az, hogy a svájci rendőrségnek feltűnt, hogy rengeteg francia autó lépte át a svájci-francia határt. Megállapították, hogy az autók utasai Versoixben, a Bertholoni kastélyban gyülekeznek. A genfi rendőrfőnök gépkocsin a helyszínre utazott, de nem bocsátották be a kastélyba meghívó és jelszó nélkül. Házigazdaként Chaulin báró jelentkezett, aki kijelentette, hogy ő bérelte a kastélyt és ott vendégeit fogadta. A rendőrfőnök intézkedésére a gyűlést felszaltatták a résztvevők eltávoztak. A távozó előadása szerint a kastélyban fogadtatás volt, amelyen bemutatták őket a francia trón várományosának. Párizs grófja feleségével együtt Genfben szállt meg, majd tovább utazott és ezután történt, hogy kiutasították Svájc területéről.

hány lépésre töle egy fatónk állott. Mellette hatalmas szekerce az elhullajtott forgácsok között.

— Hé! Vén csirkefogó! Hol az ördögben vagy megint? He?

Mircsákné hangja rekedten rikácsolt. A csirkek ijedten rebbentek szét. A szomszédok kutyája, mint mindig, ha Mircsákné hangját hallotta, ugatni kezdett.

— Nem hallok, te vén rézeges!

Semmi válasz. Talán csak a hortyogás tom-pult kissé. Mircsákné szuszogva dühösen gomolygott a faskamra felé. Felrántotta az ajtót. A homályos helyiségben egy össze ászkábált priccs-félén aludt egy férfi. Mircsákné dühösen megrázta:

— Vaszil! Te csirkefogó, kelj fel! Itt döglik, ahelyett, hogy dolgozna. Mit gondolsz, miért tartunk egy ilyen vén semmirekellőt? Mi? Nem aprítottál elég fát s az ur nemsokára hazajön a gyárból. Mit képzelsz, te vén tolvaj, ezért kapsz te itt rendes lakást meg kosztot és még dolgozni sem akarsz? Nem hiába csirkefogó lehettél te a hazában is. Azért szoktál még onnan.

A férfi tétova ingadozással feltápáskodott. Próbálta kinyújtani görnyedt hátát, de hangos nyögéssel összecuklott. Alkoholtól gyulladt véraláfutásos szemé nehezen bírta a betóduló napfényt. Ijedt fásultsággal pislogott a hadonászó, paprikavörös asszonyra. Hórihorgas alakja, sovány, előreesett válla egy pillanatra eltakarta a bejáratot.

Mircsákné elégedetten vonult a lakás felé. Közben felszedett egy pár forgácsdarabot.

— Aztán holnapra is vágj, te vén betyár, mert az ur ellátja a bajodat!

A kis vaskályhán fortyogni kezdett a krumplipaprikás. Az utcáról még behallatszott a gyerekek hancurozása. Az udvaron egyhanguan kopácsolt a fejsze...

A gyárak szírnéi másodszor sivitottak fel...

Tévedés ki van zárva!

2-szeresen védi a »Bayer« kereszt az Ön egészségét: rajta van a csomagoláson és bele van préselve minden tablettába. Ezek a csalhatatlan jelei a valódi

ASPIRIN
TABLETTÁNAK

Ujabb japán hadsereg szállott partra Nanking ostromára

Egyszerre keletről és délről támadják a kínai fővárost. Az angol követség hadihajóra szállva, folytatja működését

Sanghaiból jelentik: A Domei-távírti ügynökség értesítése szerint a Jangcekiang torkolatában újabb japán haderőknek sikerült partraszállniuk. A partraszállás Tushannál történt, 20 kilométernyire északra a torkolat wuzungi pontja fölött. A partraszállott csapatok száma igen jelentékeny.

Sanghaiból jelentik: A Csangszu elfoglalásával keletről Nanking felé haladó japánok most a Fushau felől kapott csapatokkal is erősödve, tovább folytatják előnyomulásukat. Az eső ugyan szakadatlanul csorog, de ez nem gátolja előhaladásukat.

Egyidejűleg a Sanghaitól nyugatra eső Tai-tó környékén is a japán előnyomulás szakadatlanul továbbtart nyugat felé. Nyilvánvaló, hogy a japánok Wu-hu város elfoglalására töreksenek s onnan délfelől is Nanking bekerítésére fognak előnyomulni. (Wu-hu a

Tai-tó nyugati szélétől mintegy 150 km-re fekvő 135 ezer lakójú város, a Jangcekiang folyó egyik legjelentősebb kikötője.)

A DIPLOMATÁK NANKINGBAN VÁRJAK A KÖLTÖZÉST

Sanghaiból jelentik: A külföldi diplomáciai hivatalok még nem hagyták el Nankingot. Várják a kínai külügyminisztérium intézkedését, hogy mikorra szabja a maga elköltözését a kínai birodalom új fővárosába.

Londonból jelentik: Az angol kormány utasítására megérkezett Nanking alá az egyik legmodernebbül felszerelt angol ágyunaszád, a Bee. A nankingi angol nagykövetség székhelyét még a nap folyamán erre a hadihajóra helyezik át. A történelemben ez az első eset, hogy úszó-követség működjek idegen országban. A nankingi angol állampolgárokat is erre a hajóra költöztetik.

Matsui japán tábornok Nankingban levelet dobott le Csang-Kai-Seknek

A kínai repülők a szovjet támogatása alatt

Tokióból jelentik: A japán légitársaság egyik repülőgéperől Nanking felett levelet dobott le, melyet Matsui tábornok intézett Csang-Kai-Sekhez. A levélben felszólítja a kínaiakat, hogy hagyják abba az ellenállást. A levéllel kapcsolatban közelebbi részleteket nem közöltek. Még nem tudják, hogy a levél Csang-Kai-Sek kezé-

hez jutott-e.

A Reuter szerint a kínaiak szovjet repülőgépeket használnak. A kínai kormány legutóbb nagymennyiségű repülőgépet rendelt Szovjet-Oroszországban és azokat már át is szállították a határon. A kínai pilótákat szovjet tisztek képezik ki.

A kilenchatalmi értekezlet ismét nem tudott intézkedni és elnapolta magát

Brüsszelből jelentik: A kilenchatalmi értekezlet hétfőn este zártülést tartott. Az ülésen az angol, amerikai és a francia küldöttség határozati javaslat-tervezetet terjesztett elő és abban ismértették az értekezlet munkájának lefolyását és az értekezlet elnapolását javasolják.

A tervezet felett hosszabb vita indult. Wellington Coe kínai megbízott szerint a tervezet szövege csak bizonyos általános alapelvek megismétlődését jelenti. De nincs benne rendelkezés a javaslat bizonyos konkrét intézkedésekről és nem történik utalás közös magatartásra sem. Az értekezletet egyelőre szerdáig elnapolták.

A bilbaói osztrák-magyar főkonzul vértanu-halála

Bilbaoból jelentik: A városban mozgalom indult, hogy Wakonigg Vilmos, osztrák és magyar főkonzulként a város egyik főútvonalán emlékművet állítsanak fel. Wakoniggot, aki Bilbaóban teljesített szolgálatot, amikor a város még a népfrentkormány birtokában volt, a vörösek azon a címen, hogy Franco javára kémkedett, halálraírték és kivégezték.

P. Endrődy László S. J.

P. Petit hajója

c. könyvnek első részében P. Petit S. J. csupa érdekes epizódokból szőtt életrajzát aija, a másik részében pedig egy teljes részletes lelkigyakorlatot közöl, amelyet P. Petit tartott E lelkigyakorlat páratlanul ötletes és eredeti feldolgozása. Egyszerű közvetlenségén az ars szent lélekmelegítő varázsa érződik — a benediktus kegyelmi élet kiáradása.

Ara 90 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál.

AZ IRGALMASREND NEGYSZÁZÉVES JUBILEUMA

Százharminchat rendház, huszonháromezer betegágy, negyven elmeegógyintézet, árvaházak, nyomorékmenhelyek. — A Romániai Rendtartomány kialakulása

Írta: Dr Schweiger Béla, a timisoarai Irgalmasrendház ügyésze

II.

1924-ben a magyar rendtartományból kivált a romániai rendtartomány és székhelye először Satumaren, majd Timisoarán volt, jelenleg Oradean van. A rendtartomány főnöke Gonda Fausztin, aki egyúttal az oradeai rendház főnöke is. A timisoarai rendház élén Bokor Kázmér áll, míg a satumarei rendház főnöke P. Ujhelyi Márton. A rendtartomány újonc-növendékei a timisoarai rendházban vannak elhelyezve. A rendi növendékek mestere: Kolónék Béla, renditanácsos. A rendtartomány nesz-tora Schefcsik Ignác, aki a timisoarai rendházban van.

Timisoarán 1737 november 1-e óta van a rendnek háza és kórháza. Az irgalmasrend népszerűségének, a városi lakosság szeretetének és a rendhez való ragaszkodásnak élénk példája az a körülmény, hogy a múlt század hatvanas éveiben a vezetése alatt állott a timisoarai kórház is és hogy az egyik rendtag, az orvosi diplomával rendelkező dr Szvoboda, aki a timisoarai temetőben van eltemetve, a város tiszteletbeli főorvosa volt. A timisoarai rendházban él Klinovszky László, a rend volt tartományi főnöke, akinek a timisoarai rendház kórházának modern alapokra való helyezése és a rendtartomány felvirágoztatása körül hervadhatatlan érdemei vannak.

A rend jelenlegi állapota

Az irgalmasrendnek 14 rendtartománya van, amelyek közül a francia rendtartomány a legnagyobb. Kórházi ágyainak száma 5710. A rendtagok száma 274. Utána nyomban a spanyol-portugál-amerikai rendtartomány következik 381 rendtaggal. A kórházi ágyak száma 5145. Rendtartomány van Rómában is (6 rendház). A Vatikánvárosban 1931-ben nyílt meg a rend gyógyszerháza, amely Öszentsége a pápa udvara részére szállítja a szükséges gyógyszereket. Vezetője P. Durehschein Nárcisz, aki egyúttal a rend generális is.

A lombard-velencei rendtartománynak 11 rendháza van. Az osztrák rendtartomány 7, a bajor 19, a porosz-sziléziai rendtartomány 11, a magyar 5, a stájer rendtartomány 6, a cseh-szlóvakiai 11, a lengyel 8, a portugál rendtartomány 5, míg a Generalis Curia fennhatósága alá tartozó jugoszláv, valamint az ír és angol területen levő rendtartományok 3-3 rendházzal bírnak.

Az egész világon tehát 136 rendház működik 2282 rendtaggal és 23.796 kórházi ágygal, 40 elmeegógyintézet, 48 kórház, 3 szanatórium (Monte-Vechioban), 10 árvaház, 1 Kneipp-gyógyfürdő, 4 menhely gyógyíthatatlan betegek részére, 6 menhely hajléktalanok számára, 1 tengeri fürdő (francia), 7 üdülőkahé, 7 üdülőkahé, 1 vizgyógyintézet (Worishofen), 39 papothon, 1 szegényház, 6 nyomorékmenhely, 1 rokkantotthon van a rend birtokában.

Érdekes megemlíteni, hogy a budapesti rendi kórházban egy év alatt 2037 férfi és 1824 női beteget kezelték. Az ápolási napok száma

Bangha Béla S. J.

VELÜNK az UR

A hírneves szónok szentbeszédsorozatának III. köt. Tartalma: Eucharisztikus beszédek, evangéliumi szakaszok, alkalmi beszédek.

Ara füzve 100 lei.

Megrendelhető könyvsztályunknál.

132.692 volt, tehát 32 nap esett átlag egy emberre. A spanyol rendtartomány kórházaiban 57.915 fekvő és több mint egy millió ambuláns beteg fordult meg. A francia rendtartomány különböző menhelyein 15.180 ember nyert elhelyezést.

A rend a missziókban

Az Irgalmasrendek élénk missziós tevékenységet is fejtenek ki. Főtörekvésük volt mindig, hogy meggyógyítsák a beteg testet, de ugyanakkor a lelkeket is megmentésük. Különösen

Amerikában fejtenek ki lendületes missziós tevékenységet. Az első expedíció 6 rendtagból állt és Hermando Francisco vezetése alatt lépett Amerika földjére. Nem elégedtek meg azonban csak a betegek ápolásával, hanem prédikáltak és felkeresték a legelhagyatottabb helyeket.

Az Irgalmasrend tagjai kísérték a hajókat és ők látták el a hadihajókon a beteg tengerészek ápolását. A portugál irgalmasok Ázsiába mentek el a portugál gyarmatokra, hirdetni Isten igéjét és kórházak révén gyakorolni az irgalmasság legszebb cselekedetét, a betegek önfeláldozó ápolását.

1882-ben Názáretben nyílt meg a rend számára újabb missziós terület. A bajor származású dr P. Benitus Wagner volt a rendház első priorja, aki azután önfeláldozó tevékenységének áldozatul is esett.

Az Irgalmasrend tagjai nem dolgoznak reklámmal, nem hirdetik világgá buzgó, önfeláldozó munkálkodásuk eredményeit, hanem szerényen visszahúzódva, szent alapítójuktól Istenes Jánostól és más fenkölt szellemű elődeiktől örökölt jelszavukat tartva szemök előtt: „a testen keresztül a lélekhez” — munkálkodnak közre embertársaik javára, Isten dicsőségére.

Orvospoktárrá avatták a magyar olimpiai gyors- úszóvilágbajnokot

Csik Ferenc olyan jó orvos akar lenni, mint amilyen jó úszó. Élete legnagyobb élménye a berlini olimpiai győzelem

Budapestről írják: Csik Ferencet, Magyarország gyorsúszó olimpiai bajnokát orvos-doktorrá avatták.

A MÁV-kórház kapujában fogom el.
— Rettenetes sok dolgom van, — mondja.
— Mit érzel most?
— Azt nem is lehet elmondani. Nagyon, nagyon boldog vagyok. Elértem másik célt: orvos lettem!

Még egy olimpiai bajnokságot akarok!

Egészen neki tüzesedik, amint mondja:
— De azért a sportot nem tudnám abbahagyni. Sőt, egészen közeli terveim is vannak. Huszonötökén indulok a BEAC úszócsapatával Belgiumba és Hollandiába. Jövőre az Európa-bajnokságon indulok. Távlati tervek... Ezerkilencszáznegyven — Tokio! Az olimpia!

Még egyszer olimpiai bajnokságot akarok szerezni Magyarországnak.

— Köszönhet-e a sportember nálad valamit az orvosnak?
— Mint orvos, természetesen, egészen más szempontból látom a sportot, mint azok a sportemberek, akik az orvosi tudást nem szereztek meg.

Tisztában vagyok az edzés fiziológiai szerepével

és jelentőségével s ennek a tudásnak birtokában természetesen eredményesebb lehet az én gyakorlatozásom.

Második otthonom a BEAC

Mikor a BEAC-ra terelem a szót, lelkesen mondja:

— Nem is hiszed, mennyire hozzánttem a BEAC-hoz. El sem tudnám képzelni magamat nélküle. Már valóságos második otthonom, ahol mindennap ott vagyok, ahol megtalálom minden barátomat a kelvyes klubjéi keretében

— Mennyire akarsz a sport irányításában résztvenni?

— Nekem, mint aktív sportlónak, csak az lehet a felfogásom, hogy dolgozzak és eredményt érjek el. Majd, ha „kiőregedtem” — feltétlenül ki akarom venni részemet az úszósport irányításából. Én is

nagyon sokat köszönhetek a magyar sport vezérének, elsősorban Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak és Ifjú Horthy Miklósnak, a Magyar Úszószövetség elnökének,

továbbá Kelemen Kornélnak, a Testnevelési Tanács elnökének és Balogh László vallás- és közoktatásügyi miniszteri titkárnak, a Magyar Úszószövetség ügyvezető alelnökének.

— Milyennek látod az úszósport jövőjét?
— A helyzet ma kétségtelenül sokkal megnyugtatóbb, mint Bárány után volt. Én azt hiszem, hogy sikeresen fogják átvenni szerepemet, ha erre sor kerül.

— Mondd csak, hogy lettél Te orvos?
— Tudod, már gyerekkorom óta orvos szerettem volna lenni. Emlékezem, egyszer gimnázista koromban egy nyári cserkész-táborozáson

az egyik fiú kifocamította a lábát és én hoztam rendbe.

Ez volt első „orvosi” ténykedésem.

Belgyógyász-sportorvos leszek

Terveiről kezd beszélni. Legfőbb tervem, hogy továbbtanuljak. Külföldön kórbonctani és élettani intézetekben fogok dolgozni, azután

belgyógyászatra specializálok magam

és belgyógyász-sportorvos leszek.

— Szóval elindultál...
— Igen. A doktoriávvatás azt jelenti, hogy igazán kiléptem az életbe. Sokan eljöttek erre az eseményre. Megérkezett Keszthelyről az édesanyám. Ott voltak az avatáson a Magyar Úszószövetség kiküldöttei, a BEAC vezető-sége testületileg megjelent és ott volt sok-sok barátom. Ugy érzem, hogy most teljes a boldogságom.

— Mit tartasz életed legnagyobb élményének? Az avatást, vagy a berlini olimpiai győzelmet?

— Alig tudok választ adni. De azért mégis azt hiszem,

a berlini győzelem volt életem legnagyobb élménye

és az is marad egész életemben, mert az én ottani győzelemem a magyar nemzeti ügy győzelme volt és sikerem a magyar nemzet sikere. Boldog vagyok, hogy ezt az eredményt elérhettem, tudom, hogy kötelességem volt, amit tettem és azt is tudom, ha mindenki megteszi kötelességét a maga helyén, akkor erős és boldog lesz Magyarország.

V. F.

*****
**Olvassátok és terjesszétek
a Magyar Lapok-at!**

A belpolitikai mozgalmak hullámverései

A leu'abb Tatarescu-kormány és a türelmetlen nemzeti irányzó. — A bucaresti közhangulat Jorga ellen. — A „toploveni pugris” esete. — Maniu e-ötérbenyomása

Bucuresti, november hó.

A belpolitikai válság kialakulását, az új kormány összetételét még sokáig nem tudja megemészteni a közvélemény, mert a nemzeti parasztpárt reménykedő jámbor derűlátása egészen más csemege befogadására és feldolgozására készítette elő. De itt van a rideg és megváltozhatatlan tény: a Tatarescu-kormány megmaradt, s így maradnak az eddigi kormányzati módszerek és ha csak valami választási csoda nem történik. — amiben a mult tapasztalatai után kevés okunk van hinni. — maradni fog meg éveken át.

Egyedül Pop Valér kiesése és Bejan alminiszter ellévolitása mutat valami olyan szándékra, hogy a kisebbségek munkavállalása ellen talán még se fog olyan nyers következetességgel és kíméletlen önzéssel haladni a kormány, ahogy azt a volt ipar- és kereskedelmi miniszter körlevele és Bejan alminiszter megdöbbsentő öszinteségű ploesti beszéde mutatta... De Pop Valér tartalékban áll, a szélső jobboldali mozgalmak hangadói fel is zudultak már háttérbe szorítása miatt s a nemzeti munkavédelmi eszmék megvalósítását oly indulatos eltökéltséggel és fenyegető nyomással követelik, hogy könnyen képzelhető el a helyzet, amelyben a kormányelnök fontosabbnak érzi a túlzó nemzetiek eszméit saját kormányzati tevékenységébe való további beolvadásával hatálytalanítani, mint méltányolni Dinu Bratianunak a nemzet méltóságából és a liberális párt hagyományaiból fakadó böles mérésékelését.

A bucaresti közhangulat egyrésze különösen idegesen bírálja Tatarescut amiatt, mert ő a legfelsőbb akarat szerinti együttműködéses kormányt, az új erők bevonását olyan párt szolgálatainak igénybevételével csinálta meg amely már — nem létezik. Jorga maga jelentette ki ezt, nem is olyan régen, Mihály nagyvajdának hadnaggyá való előléptetése alkalmával, amikor tüntetően távolmaradt az ünnepségről, mert nem volt megelégedve azzal, hogy őt mint pártvezért és volt miniszterelnököt hívták meg és nem mint pártokon fölülláló államféfit.

— Nekem nem az a minőségem fontos. — mondotta — hogy miniszterelnök voltam s még kevésbé a pártvezéri minőségem, hiszen köztudomásu hogy már nincs is meg a pártom.

Amióta Jorga a maga pártok fölöttinek tervezett szakértő kormányával oly hirtelen megbukott, azóta sok elkedvetlenedéssel háttérbe állott. Ugy látszik, azt is belátta, hogy sokoldalúsága ellenére sem alkalmas a gyakorlati kormányzás mesterségére. Amióta pedig az ő jog-szerinti szenátorsága állandó székel és örökös megnyilatkozási lehetőséget biztosított számára a parlamentben, fölöslegessé vált számára az a nemzeti demokrata párt, amit maga alapított, sőt a nemzeti demokrata eszmék további propagálásával is felhagyott. Legutóbbi cikkeinek tanúsága szerint is hirtelen fordulatot annyira elkanyarodott, hogy belesimult már abba az irányvonalba, amelyen a régi Tatarescu-kormány jobb szélső szárnya az ipar és kereskedelmi miniszterrel az élen haladt. Erdekes azonban, hogy mikor a Jorga-párt helyhez jutott a kormányban, viszont Pop Valér vesztette ott el irányító szerepét, a nemzeti türelmenségnek ez az ifjabb vezére, aki mint Jorga-párti lendült először a vidéki ügyvédi irodából a miniszteri székebe.

Jorgában most a bucaresti közhangulat formálói sok hibát keresnek. Mégis a mostani hatalmi tülekedésben ő félrevonult, szinte tün-

tetően távozott Párizsba s csak tisztán barátai és politikai hívei számára kamatoztatta erkölcsi tőkét. A nemzeti parasztpárt hivatalos lapja a *Dreptatea* azonban rá akar cáfolni a Jorga politikai önzetlenségére.

A *Monitorul Oficial* című országos hivatalos lap rendeleteinek, híreinek és értesítéseinek rengetegéből kibogarászott egy pársoros, eldugott kis közleményt, mely szerint három nappal azután, hogy Jorga királyi kihallgatásán a liberális párt kormányon-tartását ajánlotta és két nappal azután, hogy a tudós professzor Párizsba utazott, a pénzügyminisztérium 250 ezer lei hitelt nyitott Jorga műveinek terjesztése céljából.

Ezt a negyedmilliósi jutalmat Jorga még sokszor fogja olvasni az újságokban és bizonyára gyakran fogja hallani a parlamentben is.

Hogy a volt miniszterelnök így a támadások pergőtüzébe kerül, annak legfőbb oka nem is az ő egyre túlzóbbá váló nemzeties magartása, hanem a Mihalache elleni bántó kiszólása. Jorga ugyanis egyik legutóbbi megnyilatkozásában „toploveni pugris”-nak nevezte Mihalachét. Eppen az ókirályságbeli közhangulat Mihalachét úgy tiszteli, mint olyan egyéniséget, aki egyszerű falusi tanítóból tisztán a saját értelmi és jellemi erejével törte föl magát az ország egyik legelső politikai tekintélyévé. Az egyszerű élethelyzetekből fölfelé törekvők példaképüknek tekintik Mihalachét. Ezek és velük a népies rétegek mind bántva érzik magukat a Jorga lesajnáló kifejezései miatt. Erre a lesajnálásra adott Mihalache visszavágást, mikor a kormányalakításra szóló megbízás visszaadása után ezt a keserű üzenetet küldte parasztdárdistáival választóinak:

— Mondjátok meg nekik, hogy a „toploveni pugris” nem adta el magát, mint azok akik bizantin erkölcsöket hordoznak a vérükben.

Ez az erőteljes hanghordozás egyik utolsó pártelnöki ténye Mihalachenak. A kormány-

„Mintha kicseréltek volna!”

Már rég nem éreztem magam olyan jól, mint mostanában. Senki sem ismer reám: mintha kicseréltek volna, olyan jókedvű, életvidám vagyok. A rosszkedv, a mogorvaság eltűnt — új ember lettem. Az ok: a rendes széklet, ARTIN révén. Szedem e kis dragéceket és hatásuk csodálatos, amellet szervezetem nem szokta meg.

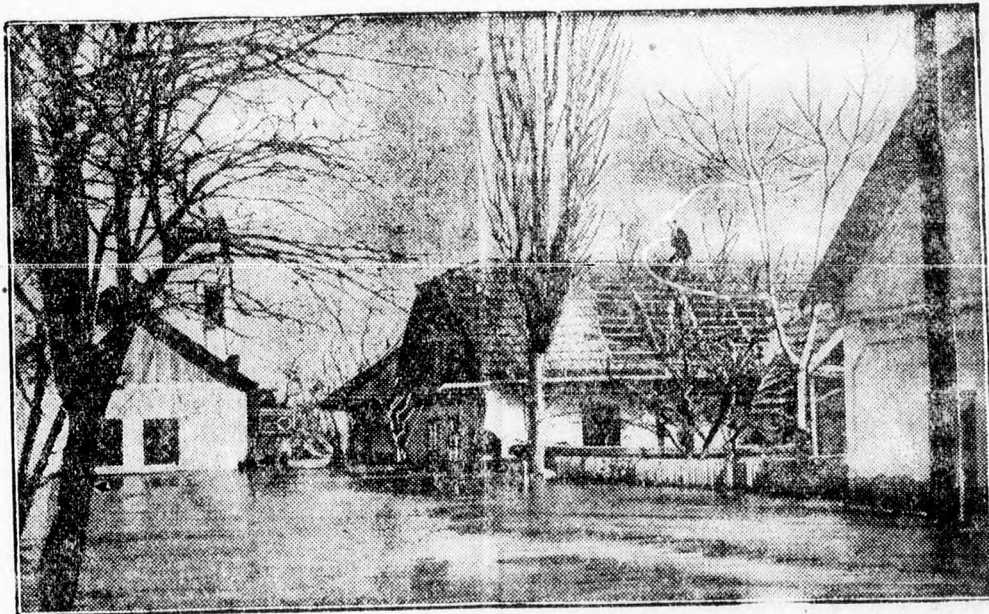
Uj emberré varázsolja az ARTIN, az ideális hashajtó.

A. Dr. WANDER üzemek készítménye.

válság vajudásos napjai s az új kormány létrejötte az ő taktikai módszereinek a csődjét jelentik. S ma már kétségtelen, hogy Mihalache levonja ebből a következtetéseket. Maniu vasárnapi diadalmas bevonulása a fővárosba egy éveken át szívoosan vallott és lassan látszólag a népszerűtlenség árnyékába került politikai felfogás előtörését mutatja, egyuttal azt, hogy most már a nemzeti parasztpárt régi királyságbeli számaránya is igazat ad az ardeali szárnynak. Maniu előtérbe nyomulása, porondra lépése, vezéri szerepvállalása ma a jelek és értesülések szerint kétségtelen. Várható tehát, hogy a nemzeti parasztpártnak ez a megújuló belső egysége ezután a Maniu eszmei és taktikai vonalán halad tovább. S ez adja majd meg a jövő belpolitikai életének nemcsak kényes létkörét érdekesítő izgalma, hanem jelentőségét is.

(J. B.)

Arviz Magyarországon.

Megirtuk, hogy a Sajó környékén óriási árviz öntötte el a falvakat, a község elöntött utcáit ábrázolja.

A madridi főhadiszállás első tolmácsa — a satumarei rendőrségen

Véletlenül került a kommunista hadseregbe. A vörösöknél nincs fegyelem, tisztelet — csak ököljog és go'yó

Taktikai hibán mulott Madrid teljes elfoglalása

Satumare. Saját tud. Értelmes arcú, szemüveges, barna fiatalember kalandja foglalkoztatja néhány napja a satumarei rendőrség politikai osztályát. Lázár Józsefnek hívják az illetőt, magyar állampolgár s minden regénynél izgalmasabb kalandok után került Constanțăban a román hatóságok kezére. Lázár szolgált az idegen légtérben, harcolt a spanyol vörösök oldalán, ahonnan élete kockázatásával elmene-kült és Románián keresztül Kelet felé tartott, amikor az egyik hajón igazolásra szólították fel. A feltett kérdésre bevallotta, hogy nincs útlevéle és Halmeu mellett iratok nélkül lépte át a román-cesh határt. Letartóztatták, majd Satumarera kísérték, hogy az itteni rendőrség kezdje feltárni a fiatalember romániai tartózkodásának részleteit.

Kalandra vágytam...

Lázár József szemléelője és szenvedője volt a mai kor egyik legszomorúbb, legborzalmasabb történelmi eseményének, a spanyol polgárháborúnak.

— Budapesten négy középiskola elvégzése után faipariskolát tanultam — kezdi elbeszélését Lázár József. — Húsz éves koromban elfogott a világotlátás emésztő vágya, amely máig kínozott és szinte véremmé vált. Párizsba mentem. Külvárosi kocsmák és fényes mulatók, műhelyek és műzeumok egyformán érdekelték. Dolgoztam és napot loptam felváltva. Amint a világ fővárosának boulevardjait rőttem, valahogy magamra terelhettem az illetékesek figyelmét. Ennek az lett a vége, hogy Marseillesből mint a francia idegenlégió katonája indultam el hajón Marokkóba. A földi pokol kinja nem rántott porba, hanem megacélozta testemet, lekeményített. 1935 július 6-án mint káplár, kitüntetéssel kaptam meg a végkielégítést. A francia állampolgárságot nem vettem igénybe, hanem Spanyolországba, Barcelonába mentem a munkás-olimpiásra. Onnan Saragossába tettem át lakhelyem. Nemsokára kitört a polgárháború s az uralkodó kommunista rendszer engem is börtönbe vett. Mint megbízhatatlan idegen so-

káig ettem a vörös fogházak sovány koszóját. Tavaly augusztusban áttettek Franciaországba. Közel a határhoz, egy katonai telepen rábeszéltek, hogy álljak be a nemzetközi brigádba. Ez a rábeszélés fenyegetéssel is jelért. Kénytelen voltam engedni a külső hatásnak. Madrid mellé vittek, ahol az úgynevezett Rákosi-zászlóaljhoz osztottak be. Ebben a zászlóaljban naggyobbrészt magyarok szolgáltak.

A madridi főhadiszállás magyar tolmácsa

Lázár József itt kis szünetet tart, majd így folytatja:

— Híre ment, hogy anyanyelvemen kívül a franciát, németet és angolt beszélem. Feletteseim előterjesztésére berendelték a madridi főhadiszállásra tolmácsnak. Nagy nyelvtismere-

Egy rosszul értett parancs hiúsította meg a főváros bevételét

A Madrid ellen indított tavaszi offenzíva egy félreértett parancs miatt hiúsult meg. A fővárosban pedig alig néhány katonát tartózkodott, a hadsereg zömét más harcászati pontokra tették. Az egyik olasz légió azonban rosszul értette a parancsot és nem tört be a városba. Azt hitték, hogy a kommunista hadsereg elkeveredett ellenállásával fogtak találkozni. Átkaroló mozdulatokat végeztek s ezt az időt a vörösök csapatszállításokra használták fel. Amikor megindult az általános támadás, a városvédők eredményesen teljesíthették feladatukat.

— Madrid mai képe sokban különbözik a régítől. A kommunisták felkészültek a legszörvényszerű ellenállásra. Minden házat erődé alakítottak át. Nem homokzsákokkal, hanem a világháború alatt Belgiumban alkalmazott beton-erődítmenyekkel védik a fővárost. Minden nagyobb épületet aláaknáztak, mégpedig azzal a céllal, hogyha az erődítmenyeket fel is adnák, az oda behatoló ostromlókat levegőbe röpitik.

Milyen fegyverekkel harcolnak a vörösek

Ezután rátérünk a vörös hadseregben használt fegyverek eredetére.

— Ki kell jelentenem őszintén, hogy a spanyol polgárháborúban spanyolok harcolnak legkevésbé. A fegyverek szintén külföldiek. A puskák, gépfegyverek, gyorstüzelő kézifegyverek csaknem kizárólag a szovjettől származnak. Kézigránát csak francia gyártmányú volt a kezemben. A hét és fél centi átmérőjű agyú orosz gyártmányú, a 28-as a Schneider francia gyártmányú. A tüzérség kizárólag a szovjettől erednek, a legkisebb hét tonnás.

— Megfigyelhettem, hogy az orosz gyártmányú vadász repülőgépek gyorsabbak, mint a nemzetiek légi haderejéhez tartozó német és olasz gépek. Az orosz gép 480 kilométeres órapályára képes, míg az olasz és német gyártmányúak halvan-hetven kilométerrel kevesebbet tesznek meg. A német léghárító ütegek tökéletesek, négy-öt lövés után biztos a találat.

Lázár József még elbeszéli, hogy ahova Franco csapata beteszi a lábát, ott azonnal megkezdődik a fegyelmezett építő munka. Három hónap múlva már nyoma sem maradt a hadszíntér emlékeinek.

— Hogyan került Romániába — tesszük fel Lázár előtt a kérdést.

— Augusztus 23-án megszöktem. Barcelonában hibátlan francia beszéddel kivívtam

temmel az elsők közé jutottam. Innen május 19-én megszöktem, mert a kommunisták egyre jobban gyanakodtak rám. A vörös Spanyolországban a pusztán gyanu elegendő arra, hogy valamelyik „jelkes” kommunista vádemelés, bírói eljárás és a letartóztatás mellőzésével ledurantsa az embert. Egyszerűen ráfogják a fegyvert és viszik a tömegsírba.

— Sikertől szökésem után újra az idegenek listájára kerültem. Kényszerítettek arra, hogy beálljak harcolni s az ötödik divízióban jelölték ki helyemet. Nem mentünk a frontra, hanem tartalékban maradtunk. Orosz tisztek parancsoltak felettünk. Mivel azonban minden ezredhez jutott külföldi tiszti s a vörösök nem rendelkeznek elegendő bennszülött tiszttel és altiszttel, írni és olvasni nem tudó közkatonákat egy hónapos tanfolyamra viszik és tiszteket csinálnak belőlük. Ezek aztán képtelenek szellemi eszközökkel fenntartani a fegyelmet. A vörös hadseregben minden van, csak a fegyelem hiányzik. A kommunista ideológia alapján a közlegénytől kezdve a törzstisztig mindenki saját magát érzi hivatalos parancsnoklásra. Ez az utasítások végrehajtásán is ott hagyja bélyegét, ami viszont a sikert hátráltatja. Mint a nemzeti demokrácia és a szabadság híve egyformán elmentmondok a fasizmusnak és a kommunizmusnak, de tárgyilagosan le kell szögezmem, hogy a spanyol polgárháborúból csak Franco kerülhet ki győztesen. Egyedül Madrid bevételénél látok nehézséget, amiről saját szememmel győződhettem meg.

a konzulátus igazoló irását, amelynek segítségével Franciaországba utazhattam. Onnan Ausztrián és Csehszlovákián keresztül Halmeu mellett átszöktem Romániába. Pénzem volt bőven, hiszen magammal hordoztam az idegen légió végkielégítését. Constanțăban keresztül a Távol-Keletre akartam utazni. Érdekeltek az ottani események.

Azután arról beszél, hogy szívesen letelepedne Ardeal valamelyik városában és üzemet alapítana, ahol gazdag tapasztalatait gyümölcsöztetné. Tiltott határátlépésért elítélik ugyan, de nem hiszi, hogy kitoloncolják, mert katonai kötelezettségének még nem tett eleget otthon.

— Azt hiszem, felhagyok a kóborlással. Kezdem belátni, hogy a családalapítás lehet az egyetlen életcél... Egy jó feleség és ragyogó gyermek többet ér a világ legérdekesebb kalandjánál is — mondja mosolyogva s megindul a rendőrség zárkájá felé.

Boros István.

Dr Ernst Häckel tanár nyelvpedagógus
VILAGMODSZERE

**Tanuljunk
könnyen,
gyorsan
angolul!**

Az angol nyelv alapos elsajátításának könnyű és gyors módszere mindenki számára.

Irta: **Dr Szenczi Miklós**
az Aberdeen-ni egyetem (Nagybritánia) Magisztere
a báró Eötvös József Collégium tanára.

A helyes kiejtés pontos megjelölésével, szójegyzék és a feladványok megjelölésével, dr Ernst Häckel tanár már imert és közkedvelt módszere szerint feldolgozva és összeállítva, a kiváló szerző neve és a Häckel módszer világsikere biztosítékai az angol nyelvtan ujszerűsége, kiváló értékei és rendkívül használható voltának.

Ez az az angol nyelvtan, melyből valóban a legrövidebb idő alatt, fáradság nélkül, örömmel és tökéletesen sajátíthatja el mindenki a ma már nélkülözhetetlen angol nyelvet.

Erre a könyvre vártunk!
Igen szép és gondos kiállításban fizve 215 le;
Kapható: könyvosztályunknál.

Ujdonság!

Dr. Scheffler János:

A SZERZETESI ÉLET

KATEKIZMUSA

Rövid és könnyen érthető vezérkönyv a szerzetesjelöltek és újoncok, a foglalkozások, a szerzetes-előjárók és lelki vezetőik számára mindarról, amit a szerzetesi élet egészéről tudniok kell.

Az Egyházi Törvénykönyv összes szerzetesi kánonait és a legújabb rendelkezéseket is feldolgozta a szerző. Biztos utmutatást és irányítást ad a szerzetesi élet minden kérdésében: jogi, erkölcsi, aszkétikus és kormányzati szempontból. Ezen kívül ilyen mű magyar nyelven. Beüresedő tárgymutatója könnyen eligazít használatában.

Ara: 140 Lei és portó.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Meghalt lombosi László Fülöp a nagy magyar arcképfestő

Kevéssel halála előtt a Corvin-lánccal tüntette ki Horthy Miklós. Két év előtt Károly király arcképét festette

Londonból jelentik: László Fülöp, a világhírű festőművész, hétfőn délután négy órakor, hetvenegy éves korában Londonban meghalt. Temetése végrendelete értelmében a legnagyobb csendben csütörtökön történik meg s azon csak a családtagok vesznek részt. A napokban az egyik londoni templomban gyászistentisztelet lesz László Fülöp emlékére s ezen résztvesznek a kiváló művész tisztelői.

Hetek óta aggodalommal figyelt a magyar művészvilág London felé, ahol László Fülöp súlyos betegen feküdt. Mindenki érezte, tudta, hogy a nagy művész menthetetlen, halála híre mégis nemcsak nagy részvétet, de mély megdöbbenést is keltett, hiszen László Fülöpöt elpusztíthatatlan energiájú férfinak ismerte mindenki, s kurta, magyarosan pedert fehér bajuszával, piros arcával, egyenes tartásával az egészség és erő eleven szobraként hatott. Amikor a világhírű magyar festőművész két esztendővel ezelőtt Bucurestiben járt, és ott megfestette II. Károly király arcképét, a 69 éves László Fülöpöt senki sem gondolta többnek ötven évesnél. Pedig akkor már lappangó szivbaj tett szordinót művészi temperamentumára, kevesebbet dolgozott, mint addig. Néhány hónappal ezelőtt súlyosodott a szivbaja s bár London legnevesebb orvosprofesszorai kezelték, sőt az utóbbi napokban az angol királyi udvar orvosai tartottak konziliumot betegyánál, megmenteni nem lehetett.

Halálával egy tüneményes karrier zárul be, de műveivel világhírt és művészi halhatatlanságot szerzett nevének és a magyar tehetségnek.

LÁSZLÓ FÜLÖP PÁLYAFUTÁSA.

László Fülöp Elek 1869-ben született Budapesten. Igen fiatalon művészi pályára lépett s mint a budapesti Mintarajziskola kitűnő növendéke, állami ösztöndíjjal 3 évig Budapesten, két évig pedig Münchenben tanult. Lotz Károly és Liezenmayer Sándor voltak a mesterei, tőlük tanulta a pontos rajzot és a könnyed, finom színek harmóniájának szeretetét.

Még mint a Mintarajziskola növendéke, résztvett a Képzőművészeti Iskola 1891-ben rendezett kiállításán s „Regélő öreg asszony” képével megnyerte a Műbarátok Köre 1500 forintos díját. Ezután külföldre ment, többször is megfordult Párizsban, ahol 1900-ban aranyérmert nyert egy képével, — bejárta Németországot, Olaszországot, Angliát, Amerikát s hamarosan ő lett nemcsak a régi Monarchia, de a európai államok reprezentatív arcképfestője. Sikere fokról-fokra nő: a fürstenbergi hercegi pár, Roosevelt amerikai elnök, Hohenlohe német kancellár remek arcképei után megfestette XIII. Leó pápa, Rampolla bíboros, Fraknói Vilmos, Berzeviczy Albert, Kinsky Aglaja, II. Vilmos császár, I. Ferenc József, az angol királyi család arcképeit. Fejedelmi udvarok kedvencévé vált a rendkívül finom modoru, szellemes művész, akit 1910-ben az a kitüntetés is ért, hogy az Uffizi múzeum megfestette vele önarcképét a múzeum részére.

1914-ben angol honosságot nyert s a világhírneget is. Angliában töltötte. Később a magyar művészet népszerűsítéséért — lombosi előnévvel megkapta a magyar nemességet. Rendkívül sokat tett a magyar művészet külföldön való elismertetése érdekében s tehetséges magyar művészeket maga is támogatott Londonban.

Képei közül igen szépek előkelő stílusú női arcképei, leomló selyemzuhatajakkal s feladhetetlen XIII. Leó pápa lilapiros tónusban tartott arcképe, melynek háttéréből finoman emelkedik ki a csontos, sápadt arc.

László Fülöp halála nagy veszteség a világ-művészet számára. (h.)

Olvassátok és teriesszétek a Magyar Lapok-at!

Minden birói ítélet nélkül kivégezték Bucharin volt népbiztost és Tupolevet, a szovjet legjobb repülőgépkészítőjét

Párizsból jelentik: A „Liberté” jelentése szerint a Moszkvában hosszabb ideje letartóztatott Bucharin volt népbiztost és nagykövetet, akit soha sem sikerült vallomásra bírni, Stalin egyenes utasítására, minden birói tárgyalás és ítélet nélkül kivégezték.

Helsinki-be érkező jelentések szerint Moszkvában azt híresztelik, hogy Tupolev orosz mérnököt, Moszkvában agyonlőtték. Tupolev volt 15 éven keresztül Szovjet-Oroszország legjobb repülőgépkészítője és több ifju szakerőt nevelt fel. Azt rótták bűnéül, hogy túlnehéz repülőgépeket gyártott és hogy „a nép ellensége”. Az orosz repülők Moszkva és Észak-Amerika között a sarkon át tett repüléseiket, az ő általa gyártott gépekkel végezték. Legutoljára Levanevszki, aki Moszkvából Newyorkba akart re-

pülni, őt társával együtt eltűnt és valószínűleg a sarkvidéken elveszett. Cskalov, aki Moszkva és Newyork között sikeres repülést hajtott végre, Tupolev egyik újabb gépének kipróbálása alkalmával lezuhant és súlyosan megsebesült.

FELFÜGGESZTETTEK ALLÁSABÓL A SZOVJET KINAI NAGYKÖVETÉT.

Londonból jelentik: A „Daily Express” moszkvai jelentés szerint Bogomolov kínai szovjet nagykövetet felfüggesztették állásából. Bogomolovot tudvalevően három hét előtt jelentéstételre rendelték Moszkvába. Akkor különféle okokkal magyarázták Bogomolov moszkvai útját. Most hivatalos jelentést adtak ki mely a nagykövet fölmentését adja tudtul. Utódjául Lugantz-Orelskit nevezték ki Nankingba.

Németország hajlandó visszatérni a Népszövetségbe

Előzetes löttétel: a gyarmati kérdések rendezése és a világ nyersanyagának igazságos elosztása. — Hitler kész tárgyalni az új nyugati egyezményről. — Halifax lord sikere

Londonból jelentik: Lord Halifax főpecsétőr berlini utjáról visszatérve, először Eden külügyminisztert, majd Chamberlain miniszterelnököt kereste fel. A szerdai minisztertanácson fog eldőlni, hogy Anglia egyáltalában megfontolás tárgyává teszi-e a lord Halifax által Berlinből hozott javaslatokat. Az angol kormány állítólag csak akkor hajlandó hozzájárulni a gyarmati kérdés megoldásához, ha igaznak bizonyul az a hír, mely hétfőn terjedt el az angol alsóházban, hogy tudniillik Hitler hajlandónak mutatkozik a gyarmati kérdésre és a nyersanyagok igazságos elosztásával kapcsolatos kérelmet a Népszövetségre bizni döntés végett.

Az angol kormány első feltétele, hogy a Népszövetség keretein belül Németország részvételével kell a kérdést megtárgyalni. A „Star” esti kiadásában azt írja, hogy Halifaxnak remélhetőleg sikerült rábeszélnie Hitlerre, hogy Németország térjen vissza a Népszövetségbe, mert ez feltétele annak, hogy megvizsgálják a német gyarmati követeléseket.

A párizsi lapok is valószínűnek tartják, hogy lord Halifax berlini útja eredményes volt. Számolnak azzal, hogy az angol-német megbeszéléseknek folytatása lesz.

A lapok szerint angol és német részről eltökélt szándék mutatkozik arra, hogy a kettős megbeszéléseket folytassák. Ugy látszik, hogy Németország a gyarmati követelések teljes fenntartásával hajlandó volna meghallgatni azokat, akik előzetesen egy új locarnói egyezmény megkötését javasolják. Lord Halifax tehát ezen a ponton sikert ért el. Franciaország a tárgyalások elől szintén nem zárkózik el.

GYARMATI SZERZŐDÉS NÉMETORSZÁG ÉS FRANCIAORSZÁG KÖZÖTT?

Berlinből jelentik: Egyes külföldi lapokban az a hír terjedt el, hogy Németország és Franciaország között gyarmati szerződés jött létre. Berlinben ezt a hírt nagy csodálkozással fogadták és a Wilhelm-Strassen kijelentették, hogy semmi ilyen megállapodás nem jött létre Párizs és Berlin között. A német cáfolatot berlini francia körök is megerősítik.

A magyar államférfiak Berlinben

Neurath német külügyminiszter és Darányi magyar miniszterelnök pohárköszöntője

Berlinből jelentik: A német kormány Darányi miniszterelnök és felesége, valamint Kánya külügyminiszter tiszteletére estebédet adott, melyen Neurath külügyminiszter üdvözölte pohárköszöntővel a magyar vendégeket. Neurath beszédében rámutatott arra, hogy a magyar nemzethez a német népet régi és hű barátság fűzi. Németország és Magyarország mögött keserű megpróbáltatások és fáradságos újjáépítés művei állanak. A két kormány szilárd barátságban él egymással és barátságukhoz hozzájárulnak a Magyarországon élő német telepések is, akik ragaszkodással viseltetnek nemzetiségükhöz, de amellet hű magyar állampolgárok.

— Tekintetünk — folytatta Neurath — továbbra is országaink elidegeníthetetlen életjogaira és ezzel együtt az igazi európai béke magas céljaira irányul.

Darányi miniszterelnök megköszönte a

megható fogadtatást.

— Őszinte csodálattal szemléltük — mondotta — egy bilincseiből megszabadult nép magávalragadó életütemét. Örömmel és büszkeséggel tölt el, hogy hazámat régi és kipróbált barátság fűzi a német birodalomhoz. Ez a barátság mindenkor a békét szolgálja. Igazságunk tudatában azért a jövőben is az igazi és valódi béke alapeszméjéért akarunk sikeresen szállni.

NÉMET BIRODALMI MINISZTER LÁTOGATÁSA AUSZTRIÁBAN.

Bécsből jelentik: Seldte német birodalmi munkaügyi miniszter a Kufstein melletti Steinbachba érkezett néhánynapos vadászki-rándulásra. Beavatott körök hangoztatják, hogy az utazás teljesen magánjellegű és semmiféle találkozást vagy tárgyalást osztrák kormányférfiakkal nem vettek tervebe.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 8

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hóni díj: Egész évre 300, fél évre 150, negyed évre 75, egy hónapra 20, egy hétre 10 lej.

Magyarországon: Egész évre 30 P., fél évre 15 P., negyed évre 7 P. Egyenlő részletekben, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Posta- és telegraphi csekk számlánk száma: 80.032. Telefon: 27.

Felolvasószervező: **PERÉDI GYÖRGY**
Csuji szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Csuji, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvényel meg és nem adunk vissza.
Csak a választásbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Az idő hidegebbre fordul, főleg délen eső és hó, keleti szél várható.

* Ügyvédi hír. Mayr Tihamér ügyvéd, irodáját, Oradea, Petőfi-utca 10. szám alatt megnyitotta.

LUGOSEANU VESZI ÁT AZ UNIVERSUL VEZETÉST. Bucuresti. Saját tud. Lugoseanu, aki tudvalevően távozott a román követ-ség éléről, rövidesen Bucurestibe érkezik. Eredetileg úgy volt, hogy jelöltetni fogja magát a választásokon, most azonban a helyzet úgy alakult, hogy Lugoseanu belép az „Universul” vezetésébe. Ez valószínűleg Stelian Popescu távozásával áll kapcsolatban, aki elhagyta az országot, minden bizonnyal az ellene indított sajtóhadjárat eredményeként.

ÉRDEKES BIRÓI DÖNTÉS A SATUMAREI VILLAMOSMŰ ELLEN. Saját tud. Barbul János mérnök Puturoasa fürdőn villany-szerelési munkálatokat végeztetett a satumarei villamosművel. Később elszámolási különbséget támadt az üzem és a munkáltató között. Barbul a különbséget kifizetését megtagadta, amire a villamosmű a mérnök satumarei házából az áramszolgáltatás kikapcsolásával válaszolt. Barbul ebben az eljárásban jogtalanságot látott és sommás visszahelyezési kérés-tet indított a satumarei járásbíróhoz. Pre-torian járásbíró az ügy letárgyalása után hozott ítéletében kimondta, hogy a villamosmű és a fogyasztó között önálló jogviszony létezik, ami független egyéb üzletkötéstől s az áramszolgáltatás megvonása jelen esetben a jogviszony-tak egyoldalú megsértése volt. A bíróság a villamosművet 10 ezer lei pénzbüntetés terhe alatt kötelezte az áram bekapcsolására és a perköltségek megfizetésére is elmarasztalta.

Expedíció indul a magyar származású afrikai uralkodó leszármazottainak felkeresésére. Budapestről jelentik: Ötömösi Magyar Emma, az első magyar pilóta, a „Nemzet” című lapnak nyilatkozatot adott legközelebbi érdekes terveiről. A pilótanőnek nagybátyja volt Magyar László, a kiváló Afrika-kutató, aki fölfedező expedíciót vezetett a portugál Guineaba és a bichei király lányát vette feleségül. Később Magyar László bichei király lett. Goyaz portugál tanár most azzal a tervvel foglalkozik, hogy felkutatja Magyar László utódait. Repülő expedíciót indítanak a Kongó vidékére és megkeresik a magyar származású afrikai uralkodó leszármazottait. Ebben a repülő expedícióban természetesen részt vesz Magyar László unokahuga, Ötömösi Magyar Emma is.

Az oradeai Urak Mária Kongregációja folyó év november hó 25-én, a szokott helyen tartja rendezet heti ájtatosságát. Magisztrátus.

Háziasszonyok öröme.

Speciális szerkezet

Minimális fogyasztás

ELITE--TÜZHELY

fehér zománckivitelben. Tűzálló samot-béleléssel

SZÁNTÓ Oradea

„ZEPHIR” kályhagyára.

Esslingeni faredőnyök, acéllemez redőnyök. Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Fildan Sándor főszołgabíró halála. Oradea. Saját tud. Hétfőn a megyei kórházban meghalt Fildan Sándor belui főszołgabíró, aki mar regóta szivbajban szenvedett. Dr. Fildan Emil megyei főgyógyász és Fildan Victor megyei főjegyző bátyjukat gyászolják az elhunytban. Temetése, amelyen a megye is képviselteti magát, szerdán félután lesz Belium.

Bezárták a bécsi egyetemeket. Bécsből jelentik: Hivatalos jelentés szerint a bécsi egyetemeket néhány napra bezárták.

Magyar orvos nagyjelentőségű feltalálásának külföldi elismerése. Bécsből jelentik: Volk orvos-tanár, az osztrák orvosok társaságában előadást tartott és ennek során felhívta a figyelmet arra, hogy a magyar Sailer dr. olyan gyógyszer-talált fel, mely nagy gyakorlati jelentőségű és különösen a csont és bőrtuberkulózis eseteiben kiváló gyógyhatású. A gyógyszer rubrophen nevű organikus anyagot tartalmaz és 700-800 tablettát kell bevenni, hogy a gyulladás bekövetkezzék. Ausztria több gyógyintézetében egyformán jó eredményre próbálták ki a gyógyszert. Sailer dr. Verebely tanársegéde volt hosszú ideig.

AKNÁRA FUTOTT ÉS ELSÜLLYEDT EGY SPANYOL KÖZTÁRSASÁGI GÖZÖS. Párizsból jelentik: A Calais el Cofau nevű spanyol köztársasági tehergözös Valenciától hatvan kilométerre északra aknára futott és felrobbant. A hajó percek alatt elsüllyedt. A legénységnek még arra sem volt ideje, hogy vízre bocsássa a mentőcsónakokat. A tehergözös ötvenfőnyi személyzetéből egyetlen ember sem menekült meg.

Csúsz Kősvény Rheuma
DÖRZSÖLJE BE TÁJAJÁT
DIANA SÓSBORSZESZEL

Elmarasztalta a bíróság a tamaseui református egyházat, mert téglát vetett a közbirtokosság területén. Oradea. Saját tud. Érdekes pert tárgyalat tegnap az oradeai törvényszék. Tamaseui község református egyháza és 19 gazdája ellen folyt a per, akik ellen a sacueni agronom feljelentést tett azon a címen, hogy az egyháznak a község előjáróságától kapott engedély alapján sem volt joga kulturház építését kezdeményezni az építkezésre kijelölt közbirtokosság tulajdonát képező területen. Így került az ügy a járásbíró-ság elé, amely kimondta, hogy az egyház és a gazdák is kihágást követtek el s ezért a gazdákat fejenként 1000-1000 lei, az egyházi előjárókat pedig 5-5 ezer lei pénzbírsággal sújtotta. Fellegbezés folytán került most az ügy a törvényszékhez. A törvényszék a tárgyalás során úgy döntött, hogy elvben helybenhagyta a járásbíró-ság ítéletét, a kirotott bírságot azonban az előjáróság 5-5 ezer leies büntetését 1000 leire, a gazdák 1000 leies bírságát pedig 500-500 leire szállította le. A megbírságotlaktat a kapott büntetésnél súlyosan érinti, hogy a kulturház céljaira vetett több mint félszáz ezer téglát elkobozta a hatóság.

Tévtutra akarták vezetni a nyomozókat a comorsani aljegyző gyilkosai. Satumare. Saját tud. Az egész vármegye lakosságát megdöbben-tette a comorsani gyilkosság, amelynek Silaghi Grigor ottani aljegyző lett az áldozata. Satumareről bizottság szállott ki a helyszínre a nyomozás lefolytatása céljából. Az aljegyző a köz-ség háza közelében lakott. Hét óra után indult hazafelé. A nyomozók feltevése szerint a gyilkos-ok utcóközben támadták rá lefogták és agyon-verték. Az áldozat koponyaalapi törést szenvedett, de nem halt meg azonnal. A tettesek a jegyzőt ölbekapták és elvitték a templom elé. A vérző embert ledobták a sárba, levették a kabátját s a botjával együtt felvitték a torony-ba, hogy azt a látszatot keltsék, miszerint a jegyző öngyilkossági szándékkal levette ma-gát. Az áldozatra a felesége és a sógora találtak rá. Hazaszállították, de csak akkor szóltak a csendőröknek, amikor Silaghi kiszenvedett. Az aljegyző nem élt jól a feleségével s a nyomozók ebben az irányban is kiterjesztették a vizsgálá-tot. A holtesten ujjnyomokat fedeztek fel, tehát a gyilkos kézrekerítése nem lehet kétséges.

Egyedül a Hangya jogosult karácsonyfát szállítani Magyarországon. Budapestről jelentik: A magyarországi karácsonyfa behozatalra újabb a Hangya kapott megbízatást, mely egyedül jogsu-lt ebben az évben Romániából a karácsonyfát Magyarországra behozni. A behozott fát a Han-gya nagykereskedők és kiskereskedők útján és a piacon értékesíti

Jelszó: Ibolya!

A fák zöldcsákós katonái hónapok óta állják az őszi szél ellencsapatának kemény, elkésereedett ostromát. Csákójuk vérforrtos lett a dör és a vagdalkozó szelek csapásaitól, a harcot azonban még nem adták fel egészen. Meg kell dicséernünk őket, hogy példát mutatnak, a hősiesség ellenállás példájáért. És dicséretet érdemel az idei ősz is, amelynek katonái a szél, a fagy, a dör ezredek harcában között, csak alig akadt egy-egy vadabb és vérengzőbb legény. Valahogy mintha kedvetlenül, küldéstalanul indultak volna ebbe a nagy ütközetbe, mintha csak tudnák, hogy ügyis minden erőfeszítésük hiábavaló: az élet és halál örök harcában, csak rövidebb időre győzhet az egyik fél, mintha csak tudnák, hogy az ősz diadala a nyár felett egy oly múlandó, mint minden gyorsan tovatűnő földi diadal. Ők persze nem tudják, hogy ez az erőtlenség és vérszegénység, amely lendületüket lenyűgözi és gúzsbakóti, csak az időjárás szeszélyességéből ered. Mi azonban ismerjük az évszakok örök forgásának változásait. Tudjuk, hogy ha késve is, könyörtelenül reánk tör a tél, amelynek szabályszerű hadüzenetét már hetek előtt megkapták az erdők, parkok, kertek és ligetek...

De mégis öröm nekünk, hogy a fák csákója még nem hullott le egészen, csupán félrebillent s vérforrtosan tündöklök a bágyadozó őszi lángokban s hogy a korzón jóságú virágokat, lila ibolyákat árúsítanak...

A tavasz biztató üzenetei ezek az ibolyák, a novemberévi napok reménytelenségében: — Ne féljétek, jövök, jönni fogok és felszabadítom az életet a hó és a jég, a tél dermesztő és fojtogató ostromzárja alól. Csak kitartás! Az utolsó pillanatban, amikor a harc a legreménytelenebb lesz és már-már fel akarjátok adni a küzdelmet, én megérkezem a felszabadító csapatokkal! Jövök egy száguldó tavaszi fergeteggel, jövök a márciusi szelek szárnyán, nap sugarányokkal és fényáradatokkal, elolvasztom a havat, megtöröm a jégpáncélokat és nyomban diadalmasan kivirul az élet!

Biztatok bennem és higgyétek e titkos üzenetnek, amit ezeken a novemberévi napokban, ezer akadályon és viszonyosságom keresztül juttattam el hozzátok: biztatok abban, amit az ibolyák suitognak.

Biztatok bennem, az utolsó percben megérkezem!

A jelszó: ibolya!

(—)

Zürichi zárlat. Párizs 14.69, London 21.62, Newyork 432, Brüsszel 73.50, Milánó 22.72 fél, Amsterdám 239.77 fél, Berlin 174.60, Bécs — schilling 79.40, Prága 15.21, Varsó 81.80, Belgrád 10, Bucuresti 325.

A bérlők tiltakozó gyűlése. Köztudomás, hogy Oradea városi tanácsa a napokban készítette el a jövő évre szóló új pénzügyi szabályrendeletét, amely a kivetéseket nem minden évben, hanem 5 évenként írja elő. Az új szabályrendelet azonban több eddigi adót és taxát feleml, sőt új-jakat is létesít. A Bérlők Szövetsége ennek megakadályozására széleskörű tiltakozó mozgalmat szándékozik indítani s ezért folyó hó 28-ára gyűlést hív össze a városházára, amelyen részt fog-nak venni a helybeli összes érdekképviseletek is.

Mit tegyék? Mit ne tegyék? ha szép akarok lenni?

Írta: dr. Mezey Károly

Tartalomjegyzékből: A szépség ápolása. — Szépségápolás. — Szappan. — Szépségápolás. — Puder. — Szappan. — Szépségápolás. — Napfürdő. — A dohányzás hatása a szépségre. — A bőr szárazsága. — A bőr zsírossága. — Pattanások. — Ránok. — Szemölcsök. — Májfoltok. — Anyajegyek. — Szemölcsök. — Bőrkegésedés. — Az orr vörössége. — Bördaganatok. — Fagyás. — A kéz, a láb és a hónalj rendellenes izzadása. — Hajhullás. — Ószülés. — A körmök ápolása. — A fogak ápolása. — Elhajasodás. — A szem szépsége. stb. stb. Ára 95 lei. Megrendelhető könyvosztályunknál.

* Ha belel el vannak dugulva és gyomra rossz, úgy folyamodjék azonnal a természetes „Ferenc József” keserűvízhez, mert ez már csekély, alig egy poharnyi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemesen kitisztítja az emésztés útjait a jó étvágyat és friss közérzetet teremt. Kerdezzé meg orvosát.

Átszervezik a "betegsegélyzők orvosi karát.
Bucurestiből jelentik: Dr. Popa Traian, a munkaügyi miniszterium alminisztere nyilatkozott a sajtó képviselőinek munkatervéről. Az alminiszter a következőket mondotta: „Hatáskörömbe tartozik a társadalombiztosítás ügye. Különösen fogok foglalkozni a betegsegélyző ügyével, úgy hogy az orvosok és a közönség is ki legyen elégtve. Az orvosi kar átszervezése érdekében vizsgák lesznek. Az orvosok fizetését megjavítjuk, az arra érdemeseket előléptetjük. Az alkalmatlanokat eltávolítjuk. Ilyen módon a betegek méltó és kielégítő kiszolgálásában részeseülnek a kórházakban és az ambulanciákon”.

JÓVÁ AKARJA TENNI A BÜNÉT A SZOMORU VASÁRNAP KÖLTŐJE. Budapestről írják: Jávör László, a „Szomorú vasárnap” című „öngyilkossági nótá” költője, akiről a külföldi lapok legalább annyit írtak, mint a kanadai ötösikrekről, most újabb szenzációval szolgál: ezuttal megírta slágere ellentétét, a „Vidám vasárnap” című foxtrótt-indulót, amelyet Párizsban adnak ki. Rádásul a „Boldogság tizparancsolata” címmel revüt szerkesztett, ezt is Párizsban hozzák ki. A két új alkotás címe megnagyító: Jávör eme két oeuvre-je nem öngyilkosságra, de vidám életre csábítja majd a publikumot. Ugy látszik Jávör László jóvá akarja tenni a bűnét, amit a „Szomorú vasárnap”-pal követett el...

ÚJ GYÜMÖLCSÁRAK. Bucurestiből jelentik: Az ármegállapító bizottság, miután megvizsgálta a belföldi és külföldi piacok gyümölcsárait, a vámhivatalok mellett működő ellenőrző és értékelő bizottságok számára a következő gyümölcsárakat állapította meg: Jonathán alma 10 lei kg., asztali alma lédában 8 lei kg., kosárban 6 lei, ipari célokra szolgáló (szesz, ecet) alma 2 lei kg., Aleppo szőlő 7 lei kgr., szasla és más fajták 5 lei kg., szárított szilva 15 lei kg., aszalt (kemencében) szilva 10 lei kg., vegyes dió héjában 10—15 lei kg., lióbel vegyes 30—40 lei kg.

Temetések Oradeán. Hornung János 83 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 5 órakor volt a Rulikovszky-temető kapujánál. — Fildan Sándor volt belüli főszolgabíró 69 éves korában Oradeán meghalt. Temetése szerdán 9 órakor lesz Belluban az ortodox remény templomból. (Erdélyi „Concordia”).

PUHA ÓLMOT állandóan vesz a Szent László nyomda r. t., Oradea, Str. Regele Carol II. 5. sz.

TRETORN WIMPASSING PALMA DE LUX HÓCIPŐK

megérkeztek

Reichard

SPORTHIREK

CSEHSZLOVÁKIA—BUCURESTI 5:2. Bucurestiből jelentik: A portyán lévő cseh válogatott birkózók fölényesen győztek a főváros legjobbjai ellen 5:2 arányban.

Ökölvívó Duna-Kupa terve az előtérben. Budapestről jelentik: Az európai ökölvívó-sport vezetői már hosszú idő óta fáradoznak olyan átütő erejű nemzeti — pontokra menő — torna létrehozásán, mint a labdarugó KK. Az eddigi kísérletek mind esődtől mondtak. Nem sikerült a résztvevőkben kellő lelkesedést felébreszteni és így a megkezdett tornát nem fejezhették be. Most már életrevalóbb terv merült fel. Az európai ökölvívó vezetők között legutóbb lefojtott mezezőlésen kialakult egy ökölvívó Duna-Kupa terve. Ebben magyar, német, csehszlovák, román, jugoszláv, osztrák és bolgár csapatok mérkőznének. Még a vendéglátási költségek elosztása körül mutatkoznak ellentétek, de ezeket valószínűleg sikerül elsimítani.

MAGYAR BIRKOZÓ A JAPÁNOK OLIMPIAI EDZŐJE. Budapestről jelentik: Tokióból érdekes levél érkezett a magyar fővárosba, amely arról számol be, hogy Badó-Bado-wetz Rajmund, az FTC többszörös bajnok és olimpiai helyezést nehézsúlyú versenyzője elvállalta a japán birkózók olimpiai keretének oktatását. Badó már hónapok óta Japánban tartózkodik és tanulmányozza a birkózó-sportot. Ottani körökben nagy várakozással tekintenek működése elé.

Megnyilt a Népkönyha

Oradea, Sajtó tud. Kedden délelben nyitotta meg a Zsidó Nőegylet népkönyháját Fuchs Mór-utca 2. szám alatt. A megnyitás ünnepélyes küldetés között folyt le s azon a megye és a város is képviseltette magát. Diósy Lajosné elnöknő üdvözölte a megjelenteket és bejelentette, hogy az a körülményekhez alkalmazkodva, valószínűleg 6 hónapig marad nyitva a népkönyha. Ezalatt az idő alatt naponta 4—500 személynek főznek izletes ebédek, felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül. Fodor Péter polgármester magyar nyelven köszöntö meg a város nevében a Nőegylet nemeslelkű tevékenységét, amellyel a szegény fordult időjárásban a nyomort és az éhséget enyhítik. A megye képviselőit Avram Nicolae főjegyző és Tarnoveanu Leonida megyei ügyosztályfőnök jelent meg. Avram Nicolae főjegyző, a megyefőnök elismerését tolmacsolta és meleg szavakban emlékezett meg a nagyszerű intézményről és lelkes tagjainak áldásos működéséről.

A beszédek elhangzása után feltálaták az ebédet.

A megyefőnök felhívása

Bihar vármegye prefektusa felhívást tett közzé, amelyben felkéri a város alább felsorolt polgárait, hogy november 24-én délután 4 órakor jelenjenek meg a vármegyeháza nagyertermében tartandó értekezleten. Ezen az értekezleten állapítják meg a határmenti erődépítések költségeihez való hozzájárulások összegét.

1. Katz Gyula Cheul Venetia 83. 2. Dr. Ercz- man Lajos Prefecturei 3. Str. Sztaroveszky; 3. Demetrovics Sándor 2. 4. Matei Francisc 3. 5. So- tia lui Vincze Adalbert 7. 6. Horváth József 7. 7. Mostenitorii Kiss Jüliu 9. 8. Herczegh Lajos 11. 9. Fabrica de Träsuri 13. 10. Popper Iosif 15. Str. Otlenia: 11. Dr. Mangra Dumitru 27. 12. Soția lui Koch Gheiza 17. 13. Väd. dr. Vilhelm Iulier 2. 14. Szantó Vilmos 3. 15. Özv. Kaleczky Kálmanné 5. 16. Väd. Pop Mihai si fii 5-a. 17. László Iosif 6-a. 18. Hortihy Desideriu 7. 19. Fratini Iacob 8. 20. Szabó Károly 9. 21. Surorie Klesznek 10. 22. Balog Imre 10-a. 23. Özv. Nyerges Agostonné 12. 24. Co- muna Santimreu 13. 25. Weisz Lajos 14. 26. Özv. Szekely Sándorné 15. 17. Löwy Jakab 17-a. 28. Väd. Simoc Ioan 18. 29. Dr. Turla Nicolae 20. 30. Rozenezveig Leopold P. Eminescu 2. 31. Steiner Jenö Dr. A. Lazar 3. 32. Grünvald Testvérek Cio- rogariu 38. 33. Clubul Union Brätianu 1. 34. Weinberger László Holban 9. 35. Weisz Iulia Re- gina Maria 6. 36. Grünstein Sámuel Regele Ca- rol 23. 37. Klein Simon Anonimü 12. 38. Faur Mi- hall Regele Ferdinand 11. 39. Havas és Grünfeld P. Eminescu 2. 40. Weiszlovits Emil Regele Fer- dinand 5. 41. Cinema Apolló P. Regina Maria 2. 42. Bica Lucia Hotel Rimanöczy. 43. Industria Forestiera „Bihar” Regele Carol 2. 44. Banca de Scont P. Regina Maria 1. 45. Magyar Lapok Re- gele Carol 5. 46. Unio fabr. de panglicii Iuliu Ma- niu 63. 47. Industria Bihoreana Carmen Sylva 1-a. 48. Szent László könyvnyomda Regele Carol 5. 49. Banca Incasso Rimanöczy 2. 50. Sonnenfeld Adolf Regele Carol 6. 51. Szabadság kiadóhivatala Regele Carol 6. 52. La Roche és Darvas Bd. Re- gele Ferdinand 21. 53. Industria de Päduri Bdul Regele Ferdinand 21. 54. Mina de Piatra P. Mihai Viteazul 1. 55. „Slova” S. A. Regele Ferdinand 46. 56. Weisz Géza Regele Ferdinand 3. 57. Oraş Va- silie Take Jonescu 48. 58. Transport Lloyd Piata Unirii 6. 59. Casa de Pästrare Civilä Avram Ian- cu 3. 60. Reich és dr. Kovács Astra 9. 61. Hönigs- berg Mihai Viteazul 1. 62. Spitz Adorján Mihai Viteazul 12. 63. Jivanovits Constantin Fabricior 31. 64. Leichmann Jenö Astra 6. 65. Vass Abra- hám Miron Costin. 66. Rubel Lázár Ciordas 32. 67. S. A. Comert de hartie Mihai Viteazul 11-a. 68. Comert de Alcool Trei Crisuri 5. 69. „Ferum” S. A. Mihai Viteazul 4. 70. S. A. Unirea Calea Victoriei. 71. Cinema Dorian Avram Iancu 1. 72. Prometheus S. A. Saguna 2. 73. Federala Crisul Aradului 45. 74. Tipografia Administrativä Av- ram Iancu 3. 75. Jeny Radon Grivetu 16. 76. Popper László Sztaroveszky 15. 77. Fabrica Fu- zionata de Rom si licheur Filipescu 7. 78. „So- codol” S. A. Mihai Viteazul 22. 79. Franco Roma- na Alea Romei. Regele Ferdinand: 80. Koller Agoston 19. 81. Havranek János 12. 82. Vadas Sándor 2. 83. Hirsch Hauer 55. 84. Özv. Petry Ar- padné 7. 85. Dr. Blattner Iosif Vulcan 4. 86. Kepes Samu Regele Carol 17. 87. Röth Imre Regele Ca- rol 5. 88. Özv. Kardosné Regele Ferdinand 8. 89. Steiner Jenö Delavrancea 16. 90. Demkö Pál Hol- ban 2. 91. Bernát Herman Carmen Sylva 18. 92. Popovicu Augustin Wilson 17. 93. Röna Jenö R. Ferdinand 53. 94. Kuglis János Holban 14. 95. Horbátz József Regele Ferdinand 1. 96. Atlasz La- jos P. Mihai Viteazul 10. 97. Markovits Miklós Viaicu 39. 98. Özv. Papp Károlyné Reg. Ferdinand 11. 99. Weisz Ignatie Rimanöczy 2. 100. Lamm János Regele Ferdinand 6. 101. Restaurant Azuga Vlahuta 5. 102. Rözsa Emil Reg. Ferdinand 6. 103. Kovács Iuliana Reg. Ferdinand 10. 104. Berde Imre V. Conta 25. 105. Hategan Adalbert Parcel Traian 1. 106. Lindenfeld Sándor Regele Ferdi- nand 2. 107. Grünfeld József Reg. Ferdinand 7.

Ujabb betörés tartja izgalomban a város lakosságát

Széleskörű razziaikkal próbálja elejét venni a rendőrség a sorozatos bűncselekményeknek

Oradea, Sajtó tud. Az utóbbi napokban előforduló sorozatos betörések következtében az itteni rendőrség az elmúlt éjszaka széleskörű razziat rendezett abban a reményben, hogy mindezekig hasztalan keresett bűnözők valamelyike „hor gra kerül”. A detektívek sorra járták a kocsmákat és kávéházakat: s a razzia során azonban csupán néhány igazságtalanként embert sikerült előállítani, akiknek semmi közük sincs a nagyszabású betörésekhez. A rendőrség terve vette, hogy a gyakori bűntények miatt még több széleskörű razziat rendez rövidesen a városban.

UJABB BETÖRÉSI — TIPPJEI VANNAK A NYOMOZÁSNAK — DE EREDMÉNYT NEM TUDNAK PRODUKÁLNI

Oradea, Sajtó tud. A napokban történt egy háromszázezer lejes rablás Áron Sándor cipész Bazar-épületbeli lakásán s máris újabb betörés tartja izgalomban a város lakosságát. A tettesek behatoltak Kurlander Emil volt banktisztviselő Nicolae Jorgu-utca 17. szám alatti lakásába s on-

nan ékszereket és pénzt vittek magukkal. Az említettekön kívül több értékes tárgyat is becsomagoltak, valaki azonban, úgy látszik, megzavarhat- ta őket munkájukban, mert a tolmák egy részét a haloszobában hagyták. A szekrényekben valószínűleg még több pénzt kerestek. Erre vall ugyanis, hogy mindkét szekrény ajtaját feltörték s a ruhákat és fehérneműket szétszórták a lakásban.

A károsult természetesen nyomban értesítette a rendőrséget, amely számos gyanús embert állított elő, akinek a kihallgatása még mindig tart. Kurlander Emil sorra járta az összes ékszerüzle- teket s mindenütt pontos leírást adott az éksze- rekről. A rendőrség egyébként úgy véli, hogy Oradeán egy kitűnően megszervezett betörő ban- da ütött tanyát s csaknem biztosra veszi, hogy a közelmúltban előforduló nagyvonalú betörése- ket ennek a vakmerő betörőbandának tagjai kö- vették el. Egy szóval „tippjei” vannak a rendőrségnek, de eredményt sajnos, nem tud produ- kálni.

LEGUJABB

Maniu elvállalta a Nemzeti Parasztpárt elnökségét!

A volt vezérkari főnök tizennégy nyugalmazott tábornok és ezredes társával belépett a Nemzeti Parasztpártba

Lapzártakor jelenti tudósítónk Bucurestiből: A Nemzeti Parasztpárt központi végrehajtó bizottsága kedden délelőtt 11 órakor ült össze a párt klubhelyiségében. Az ülésen először felolvasták tizenöt nyugalmazott ezredesnek és több tábornoknak a pártba való belépéséről szóló nyilatkozatát, közöttük Sichițiu volt vezérkari főnökét. Sichițiu beszédet is mondott, melyben hangsúlyozta, hogy idő előtt kellett nyugalomba vonulnia, majd kijelentette, hogy mint parasztfiú, úgy érzi, hogy a Nemzeti Parasztpártban van a helye.

Ezután Mihalache emelkedett szólásra. Hosszabb beszédben ismertette a politikai helyzetet és beszéde végén bejelentette a párt elnökségéről való lemondását. A párt végrehajtó bizottsága ezután Maniut nyilvánította elnöknek, aki az elnökséget el is fogadta.

A párt elnöksége e pillanatban készíti az ülésről kiadandó hivatalos kommunikét, melynek szerkesztése lapunk zártakor még tart.

Hitler biztosította Lord Halifaxot, hogy Anglia és Németország közt nem lehet háború

Csehszlovákia és Ausztria kérdése is szerepelt a Halifax lord megbeszéléseiben?

Londonból jelentik: Az angol sajtó óvatos és mérsékelt bizakodás hangján ír lord Halifax küldetéséről. A Daily Telegraph diplomáciai levelezője szerint Chamberlain a tárgyalásokat nagyfontosságúnak tulajdonítja a világ nehézségeinek megvizsgálása szempontjából. A Daily Herald szerint Hitler biztosította Halifaxot, hogy a háború Németország és Anglia között nemcsak lehetetlen, hanem elképzelhetetlen. Ez Németország főgondja még akkor is, amikor gyarmati követeléseit előtérbe helyezi. Bármilyen legyenek is Németország érzelmei e tekintetben, Hitler szavai szerint ez nem veszélyezteti a szorosabb angol-német barátság reményét.

Párizsban teljes a bizonytalanság Halifax látogatásának tekintetében. A francia sajtó arra számít, hogy Halifax Francois Poncetval

folytatott megbeszélései során némi felvilágosítással fog szolgálni. Általános nézet az, hogy a berlini megbeszéléseken Hitler szöveghez a osztrák kérdést és a csehszlovákiai német kisebbség kérdését is. Általában a sajtó csak találgatásokra van utalva. Az Oeuvre szerint angol körökben kijelentették, hogy Németország ismétellen hajlandónak mutatkozott csatlakozni a nyugateurópai biztonsági egyezményhez. A Jour szerint a német gyarmati követelések kérdésében Halifax hajthatatlansága miatt nem sikerült elvi megegyezést létesíteni. Viszont Halifax meghallgatta Hitlernek Csehszlovákiára és Ausztriára vonatkozó nézeteit. Ez azonban — írja a lap — nem jelenti azt, hogy London Berlinnek szabadkezel enged Közép-Európában.

Fekete hétfő a londoni tőzsdén

Londonból jelentik: A londoni tőzsdének hétfőn fekete napja volt. Az árfolyamban beállott vesztéseket a lapok 500 millió fontra becsülik és azt írják, hogy az 1929 évi tőzsdekatasztrófa óta nem volt ilyen rossz Londonban. Ezt egyrészt az amerikai tőzsdék tartós hanyatlásának tudják be, de másrészt annak is, hogy egyes angol papírokat a tőzsdén eladták, melyben mesterségesen tulhajtották.

Elfogták a palesztinai arab nemzeti mozgalom vezérét

Jeruzsálemből jelentik: Az elmúlt éjszaka Jenin vidékén sikerült kézrekeríteni az arab nacionalisták régóta keresett vezérét, Farhan es Saidi sejkét, akinek nagy szerepe van az arabok forrongásában. Az angol rendőrség megtudta, hogy az arab nacionalista vezér Jenin mellett egy faluban rejtőzködik. Katonáság vette körül a falut és a lakosságot megfenyegették, hogy nagy hadisarcot vetnek ki rájuk és több házsört lerombolnak, ha nem adják ki az arab vezért. A lakosság kényszerhelyzetben kiadta a sejkét és vele együtt elfogták három alvezérét is. Miután mind a négyenél fegyvert találtak, statáriális bíróság elé állítják őket.

Delbos külügyminiszter részletes utiterve

December 8-án lesz Bucurestiben

Párizsból jelentik: Kedden délelőtt közzétették Delbos külügyminiszter küszöbönálló külföldi utjának részletes programját. Eszerint: december 3-án Varsóba érkezik, innen 7-én indul Bucurestibe, ahová 8-án érkezik meg. December 11-én délelőtt Szabadkára érkezik és néhány percet ott tartózkodás után folytatja útját Belgrádba. December 14-én este Belgrádból Prágába utazik. 18-án indul haza Párizsba.

Súlyos zavargások Athénban

Párizsból jelentik: A francia fővárosban ellenőrizhetetlen hírek terjedtek el, melyek szerint Athénban súlyos zavargások vannak. A „Figaro” rövid athéni jelentést közöl, mely megerősíti a híreket, anélkül azonban, hogy közelebbi részletekkel szolgálna. A jelentés csupán a zavargások tényéről számol be, de semmit sem szól arról, hogy a zavargások milyen okból törték ki és milyen arányokat öltöttek.

A zavargások hírét más forrásból még nem erősítették meg. A „Figaro” rámutat arra, hogy a görög király jelenleg Londonban tartózkodik és nem lehetetlen, hogy bizonyos forradalmi elemek ki akarják használni az uralkodó távollétét politikai céljaik megvalósítására.

A bécsi orvostanhallgatók a diplomaszerezés megnehezítése miatt sztrájkba kezdtek

Bécsből jelentik: Arra a hírre, hogy az osztrák közoktatásügyi miniszter rendeletet készült kiadni az orvosi diplomák kiadásának szabályozásáról, a orvostanhallgatók hétfőn délután már nem jelentek meg a előadásokon. A miniszter ugyanis a fennálló törvényes rendelkezéshez egy rendeletet szándékozik kiadni, mely az orvostanhallgatók számára kötelezővé teszi, hogy az utolsó orvosi szigorlat letétele után még egy évig kórházi, vagy klinikai gyakorlatot végezzenek, mielőtt az orvosi diplomát kézhez kapnák. Az orvostanhallgatók erre kimondták, hogy tiltakozásul csütörtökig sztrájkba lépnek.

Windsor hercege megbocsátott egy pietykázó könyv írójának

Londonból jelentik: A londoni bíróság előtt békés uton intéződött el az a kártérítési per, melyet Windsor herceg indított Denis író „Coronation Commentary” című könyvének állításai miatt az író és kiadó ellen, mivel az alperesek visszavonták rágalmozó állításait és jelentékeny összeget ajánlottak fel a per költségeire és erkölcsi kártérítésre. Az összeg egy részét a herceg, — mint jogi képviselője kijelentette — jótékony célokra fordítja. A bíróság elnöke nem szívesen járult hozzá az eljárás ily módon való megszüntetéséhez, mert nézete szerint nagyon sajnálatos, hogy valaki szennyes és gonosz rágalmakat írjon és adjon ki. Nem lehetetlen, hogy az ügyben bünvádi eljárás indul.

Arcárciketek

Lakás

Utcai butorozott szoba, azonnalra kiadó. Oradea, Str. Mareşal Averescu No. 37.

Egy szoba, előszoba, konyha, speiz kiadó. Oradea, Strada Bratianu No. 52.

2 szobás utcai lakás mellékkelhelyiségekkel azonnal kiadó. Vajna, Oradea, Str. Gen. Holban 22.

Kiadó december 1-re 2 szobás mellékkelhelyiségekkel állandó lakás. Oradea, Str. Moldova 22.

Alkalmazás

Házvezetőnői, bejárónői vagy bármilyen házi munkát elvállal közepkoru özvegyasszony. Vidéken is. Burik N.-né Oradea, Str. Turnatorului 7. szám.

LAKÁTSZERESZÉS magas jutalékkal felvétetnek. Jelentkezni a kiadóban.

Oktatás

Akadémiai módszerrel jutányosan tanítok zongorát. Érdeklődni lehet este 6-ig. Oradea, Str. Bratianu 39. szám.

Hölgyek figyelmébe! Zenker Margit női divat szalonjában a legszébb ruhák készülnek Modern szabás tanítás. Oradea, Bd. Regele Ferdinand No. 44.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Adás-vétel

Most érkezett Huedinből kézzel szedett, saját termései fajalma kapható. Oradea, Str. Averescu No. 37.

Harmóniumot megvételre keresek. Csergő Lajos tanító, Lázárea, Jud. Ciuc.

Modern díófa hálószoba, ebédlő, zongora és konyha berendezés olcsón eladó. Oradea, Nilgész-telep, Str. Emil Gârleanu 2.

Eladó: egy bordó plüss ebédlő divány és két asztal dísztrá. Oradea, Strada Bratianu 61.

Egy női télikabát alacsony, sovány termetre, olcsón eladó. Oradea, Str. Moldova 32. szám.

Hangverseny zongora eladó. Oradea, Strada Bratianu 27. szám.

Filodendron, fikusz, olcsón eladó. Oradea, Str. Scoalei 10. szám.

Noszolyi fajalmát kitűnő minőségben kaphat kicsinyben és nagyban. Oradea, Str. Iorga 8. szám.

Szabóóllók, ujjafa és vasalópárna eladók. Bodnár, Oradea, Str. Tache Jonescu 45.

Hilón-féle

Kioldvasott ujságot és folyóiratokat kérünk kórházi betegek részére. Leadható kiadói hivatalban.